

ΟΜΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ για την ενεργειακή απόδοση

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2024.

Το παρόν έγγραφο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024.

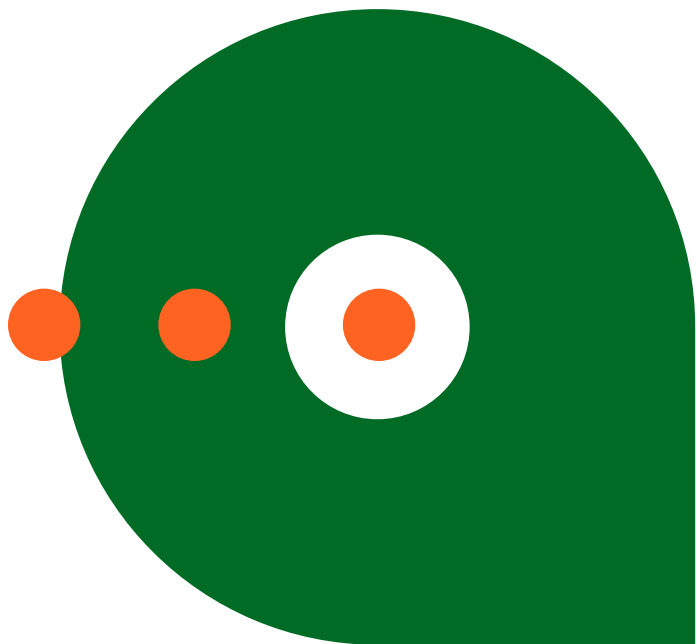

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Επιτροπής (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Print ISBN 978-92-68-21078-9
PDF ISBN 978-92-68-21077-2

doi:10.2775/9949324
doi:10.2775/8236586

NA-01-24-005-EL-C
NA-01-24-005-EL-N

ΟΜΑΔΑ
ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
για την ενεργειακή απόδοση

Περιεχόμενα

Συνοπτική παρουσίαση	5
1. Εισαγωγή	10
2. Μεθοδολογικό πλαίσιο	12
2.1. Τυχαία επιλογή και δημογραφική σύνθεση της ομάδας	12
2.2. Η πορεία της ομάδας	15
2.3. Συμμετοχικές μέθοδοι	15
2.4. Συλλογικά αποτελέσματα	16
2.5. Διακυβέρνηση και γνώσεις	17
2.6. Παρατηρητές/παρατηρήτριες	20
3. Διεύρυνση της συμμετοχής	22
3.1. Η πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών	22
3.2. Επικοινωνία	22
4. Συστάσεις των πολιτών	26
4.1. 13 συστάσεις για μια ενεργειακά αποδοτική Ευρώπη	26
Σύσταση 1: Να ενδυναμωθούν οι καταναλωτές ώστε να ενστερνιστούν την ενεργειακή απόδοση	26
Σύσταση 2: Να χρηματοδοτηθεί το δίκαιο δικαίωμα στην ενεργειακή ανακαίνιση κατοικιών	26
Σύσταση 3: Να αυξηθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και απόδοση, ώστε να γίνει η ΕΕ παράδειγμα προς μίμηση παγκοσμίως	27
Σύσταση 4: Να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης, με την ενίσχυση της ικανότητας όλων για δράση	27
Σύσταση 5: Διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ	28
Σύσταση 6: Να αναβαθμιστεί το ειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ	28
Σύσταση 7: Να εξασφαλιστεί το μέλλον μέσω της πράσινης εκπαίδευσης	29
Σύσταση 8: Να βελτιστοποιηθεί και να αναπτυχθεί το δίκτυο, από τον παραγωγό έως τον τελικό χρήστη, υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	29
Σύσταση 9: Να δοθεί βοήθεια στους πολίτες της ΕΕ ώστε να αναπτύξουν ενεργειακές κοινότητες με επίκεντρο την ενεργειακή απόδοση, μέσω της παροχής πληροφοριών και χρηματοδοτικής στήριξης	30
Σύσταση 10: Να αναπτυχθούν ενεργειακά αποδοτικές κοινότητες για υπεύθυνη κατανάλωση και αύξηση της τοπικής παραγωγής ενέργειας	31
Σύσταση 11: Να επεκταθεί η εφαρμογή της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια	31

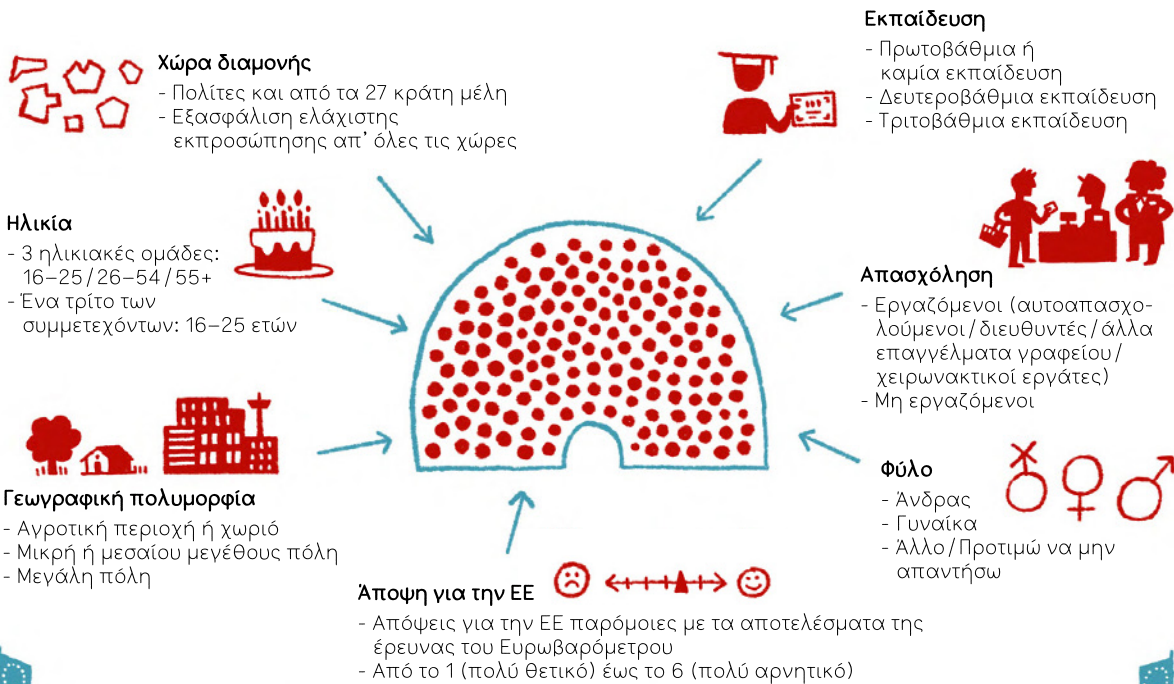
Σύσταση 12: Να αυξηθεί η ελκυστικότητα των δημόσιων μεταφορών για τους επιβάτες.....	32
Σύσταση 13: Να καθιερωθούν οι πιο ενεργειακά αποδοτικές μεταφορές σε ολόκληρη την Ευρώπη: λιγότερες οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, λιγότερες επιβατικές αεροπορικές μεταφορές και καθιέρωση της αρχής «προτεραιότητα στις σιδηροδρομικές μεταφορές».....	32

Συνοπτική παρουσίαση

ΟΜΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ;

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

ΟΜΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΩΦΕΛΗΘΟΥΝ ΠΛΗΡΩΣ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ;

ΟΜΑΔΑ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

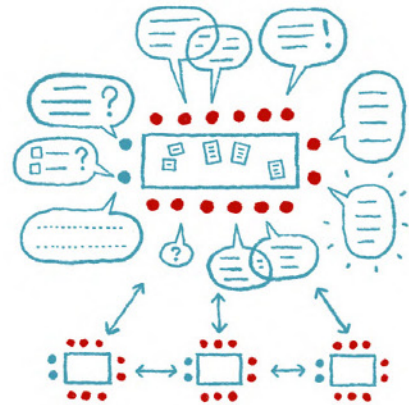
- Καθοδήγηση των πολιτών μέσω συζητήσεων και στις 3 συνεδριάσεις
- Συντονισμένες συζητήσεις σε μικρές ομάδες και συνόδους ολομέλειας

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

- Ερευνητές, δημοσιογράφοι και εκπρόσωποι της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών παρακολούθησαν το έργο των ομάδων

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

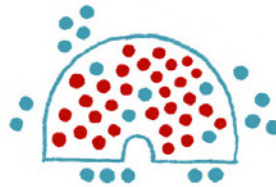
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

- Καλύπτει και τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΝΩΣΗΣ

- Περίπου 8 εξωτερικοί εμπειρογνώμονες και μία εμπειρογνώμων της Επιτροπής
- Διαμοιρασμός γνώσεων και εμπειρογνώσις
- Συνέβαλε στη σύνταξη ενημερωτικού υλικού και στον έλεγχο γεγονότων
- Βοήθησε στη διάρθρωση των διαβουλεύσεων και στον εντοπισμό ομιλητών

ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- Απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μια ομάδα διαβούλευσης (επαγγελματίες που πλαισιώνουν τον σχεδιασμό, τη μεθοδολογία και τον συντονισμό) και ομάδες αρμόδιες για την πρακτική οργάνωση
- Σχεδίασε, διοργάνωσε, επόπτευσε και διηύθυνε την Ομάδα Πολιτών

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ

- Οι πολίτες διαβιβάζουν τις συστάσεις τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΧΟΛΙΩΝ

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενσωματώνει τις συστάσεις στη χάραξη πολιτικής της

ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

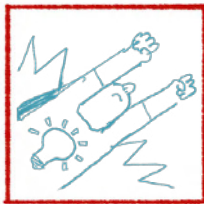
1 Να ενδυναμωθούν οι καταναλωτές ώστε να ενστερνιστούν την ενεργειακή απόδοση

2 Να χρηματοδοτηθεί το δίκαιο δικαίωμα στην ενεργειακή ανακαίνιση κατοικιών

3 Να αυξηθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και απόδοση, ώστε να γίνει η ΕΕ παράδειγμα προς μίμηση παγκοσμίως

4 Να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης, με την ενισχυμένη ικανότητα όλων για δράση

5 Διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ

6 Να αναβαθμιστεί το ειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ

7 Να εξασφαλιστεί το μέλλον μέσω της πράσινης εκπαίδευσης

8 Να βελτιστοποιηθεί και να αναπτυχθεί το δίκτυο, από τον παραγωγό έως τον τελικό χρήστη, υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

9 Να μπορούν οι πολίτες της ΕΕ να αναπτύξουν ενεργειακές κοινότητες με επίκεντρο την ενεργειακή απόδοση, μέσω της ενημέρωσης και της χρηματοδοτικής στήριξης

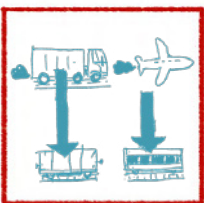
10 Να αναπτυχθούν ενεργειακά αποδοτικές κοινότητες για υπεύθυνη κατανάλωση και μεγαλύτερη τοπική παραγωγή ενέργειας

11 Να επεκταθεί η εφαρμογή της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια

12 Να αυξηθεί η ελκυστικότητα των δημόσιων μεταφορών για τους επιβάτες

13 Να καθιερωθούν οι πιο ενεργειακά αποδοτικές μεταφορές σε ολόκληρη την Ευρώπη: λιγότερες οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, λιγότερες επιβατικές αεροπορικές μεταφορές και καθιέρωση της αρχής «προτεραιότητα στις σιδηροδρομικές μεταφορές»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Εισαγωγή

Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση συγκλήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2024 στο πλαίσιο προπαρασκευαστικών εργασιών για μια πρωτοβουλία πολιτικής που θα εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αργότερα το 2024 σχετικά με την αρχή ⁽¹⁾. προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση». Η ομάδα παρέιχε στην Επιτροπή την ευκαιρία να ενημερωθεί σχετικά με την οπτική των πολιτών και να λάβει τις συστάσεις τους στον τομέα αυτό.

Η «ενεργειακή απόδοση» αναφέρεται στη χρήση λιγότερης ενέργειας για την εκτέλεση του ίδιου έργου, ώστε να αποφεύγεται η σπατάλη ενέργειας και να μειώνεται το ενεργειακό κόστος. Σήμερα η ενεργειακή απόδοση αποτελεί ζωτικό στοιχείο της βιώσιμης ανάπτυξης και βασική στρατηγική για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις στην προσπάθεια να καταστεί η ενεργειακή απόδοση προσβάσιμη, συμπεριληπτική και αποτελεσματική για όλους τους τομείς και τις κοινότητες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ΕΕ, αναγνωρίζοντας αυτές τις προκλήσεις, έχει αναλάβει ενεργό ρόλο στην προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και στη στήριξη των προσπάθειών των κρατών μελών προκειμένου να αυξηθεί η εφαρμογή. Για παράδειγμα, η στρατηγική της Επιτροπής του 2025 για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θέτει φιλόδοξους στόχους ως προς το να καταστεί η ενεργειακή απόδοση πραγματικότητα για όλους, και να υιοθετηθεί ευρέως η χρήση τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Ωστόσο, για την επίτευξη αυτών των στόχων, πρέπει να αντιμετωπιστούν σύνθετες προκλήσεις πολιτικής όσον αφορά τη χρηματοδότηση, την τεχνολογική καινοτομία, τα κανονιστικά πλαίσια και την ευαισθητοποίηση του κοινού. Η ΕΕ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο, διευκολύνοντας τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, ώστε να

αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις αυτές και να σχεδιάσουν αποτελεσματικές λύσεις.

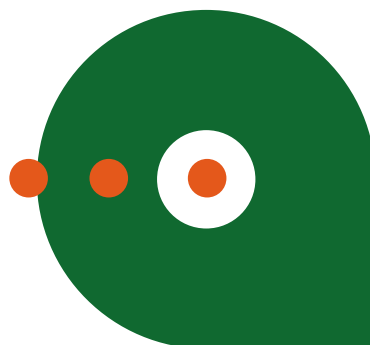
Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή κάλεσε τους πολίτες που συμμετέχουν στην ομάδα για την ενεργειακή απόδοση να απαντήσουν στην ακόλουθη ερώτηση: «Πώς μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να δώσει προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση ώστε να ωφεληθούν πλήρως οι πολίτες, οι δημόσιες αρχές και οι επιχειρήσεις;»

Υποστηριζόμενοι από ενημερωτικό υλικό, εισηγήσεις εμπειρογνομόνων και συζητήσεις στην ολομέλεια και σε ομάδες εργασίας, οι πολίτες που συμμετέχουν στην ομάδα αυτή προσδιόρισαν πιθανές δράσεις πολιτικής και σχετικούς φορείς που θα πρέπει να συμμετάσχουν σε διάφορα επίπεδα, ώστε να καταστεί η ΕΕ ενεργειακά αποδοτικότερη. Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση εκπόνησε και ενέκρινε 13 συστάσεις, οι οποίες παρουσιάζονται στο σύνολό τους στο παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

Μετά τις συνεδριάσεις της ομάδας, οι συμμετέχοντες πολίτες κλήθηκαν να απαντήσουν σε έρευνα ανατροφοδότησης στο πλαίσιο αξιολόγησης της διαδικασίας. Τμήματα των εν λόγω αποτελεσμάτων της έρευνας παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση.

Τα μέτρα παρακολούθησης αυτών των 13 συστάσεων θα περιγραφούν περαιτέρω σε έκθεση πολιτών, ένα επίσημο έγγραφο που θα εγκριθεί από το Σώμα των Επιτρόπων, παράλληλα με μελλοντικές πρωτοβουλίες πολιτικής. Θα διοργανωθεί επίσης εκδήλωση ανατροφοδότησης για να εξηγηθούν αυτά τα βήματα στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες της ομάδας. Επί του παρόντος η έκθεση έχει ως στόχο να συνοψίσει τα κύρια χαρακτηριστικά αυτής της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών και να αποσαφηνίσει το μεθοδολογικό της πλαίσιο, τον τρόπο με τον οποίο διεξήχθησαν οι συζητήσεις, τα αποτελέσματα των τριών συνεδριάσεων, καθώς και την αξιολόγηση της διαδικασίας από τους πολίτες.

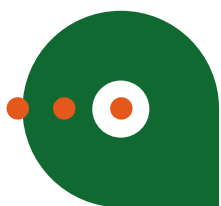
⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_el

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Μεθοδολογικό πλαίσιο

2.1. Τυχαία επιλογή και δημογραφική σύνθεση της ομάδας

Προκειμένου να διασφαλιστεί μια δίκαιη, συνεπής και αξιόπιστη προσέγγιση που αντικατοπτρίζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό την αντιπροσωπευτικότητα της πολυμορφίας της ευρωπαϊκής κοινωνίας, για την επιλογή των συμμετεχόντων στην ομάδα Ευρωπαίων πολιτών χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι τυχαίας επιλογής.

Η επιλογή πραγματοποιήθηκε από την Harris Interactive. Η Harris διεξήγαγε την επιλογή των συμμετεχόντων με τυχαία ψηφιακή κλήση. 228 άτομα δέχθηκαν να συμμετάσχουν στην ομάδα, εκ των οποίων 150 επιλέχθηκαν τυχαία για να συμμετάσχουν στην ομάδα βάσει διαφόρων κριτηρίων (όπως περιγράφεται κατωτέρω), ενώ 50 από αυτά καταχωρίστηκαν στον πρώτο εφεδρικό κατάλογο, που δημιουργήθηκε για την περίπτωση αποχωρήσεων.

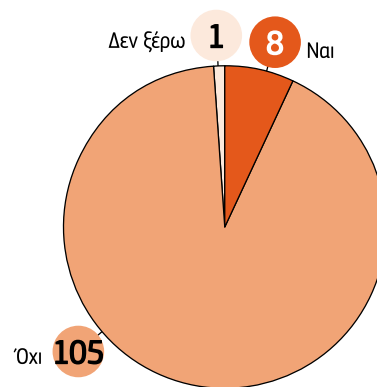
Πίνακας 1: Δημογραφική σύνθεση της ομάδας — εθνική προέλευση

Χώρα	Στοχευόμενος αριθμός συμμετεχόντων	Πραγματικός αριθμός συμμετεχόντων		
		1η συνεδρίαση	2η συνεδρίαση	3η συνεδρίαση
Αυστρία	4	3	3	3
Βέλγιο	5	6	6	6
Βουλγαρία	4	3	3	2
Κροατία	2	3	3	3
Κύπρος	2	2	2	2
Τσεχία	5	5	4	4
Δανία	3	3	3	3
Εσθονία	2	2	2	1
Φινλανδία	3	4	4	4
Γαλλία	15	15	15	13
Γερμανία	19	18	18	16
Ελλάδα	5	5	5	5
Ουγγαρία	5	5	5	5
Ιρλανδία	3	4	4	4
Ιταλία	15	15	15	15
Λετονία	2	2	2	2
Λιθουανία	2	2	2	2
Λουξεμβούργο	2	2	2	2
Μάλτα	2	2	2	2
Κάτω Χώρες	6	6	6	6
Πολωνία	10	8	8	8
Πορτογαλία	5	5	5	5
Ρουμανία	7	8	8	8
Σλοβακία	3	3	3	3
Σλοβενία	2	1	1	5
Ισπανία	12	12	12	12
Σουηδία	5	5	5	1
Σύνολο	150	149	148	142

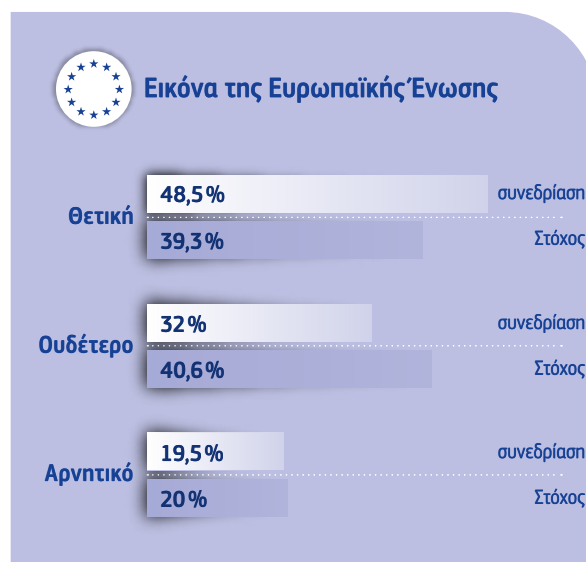
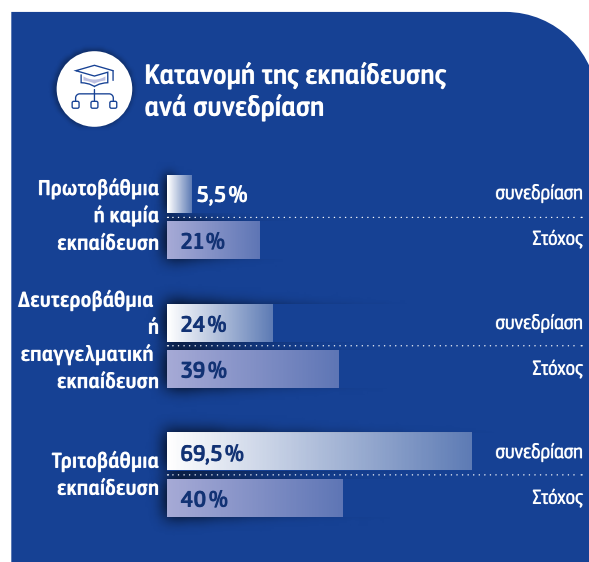
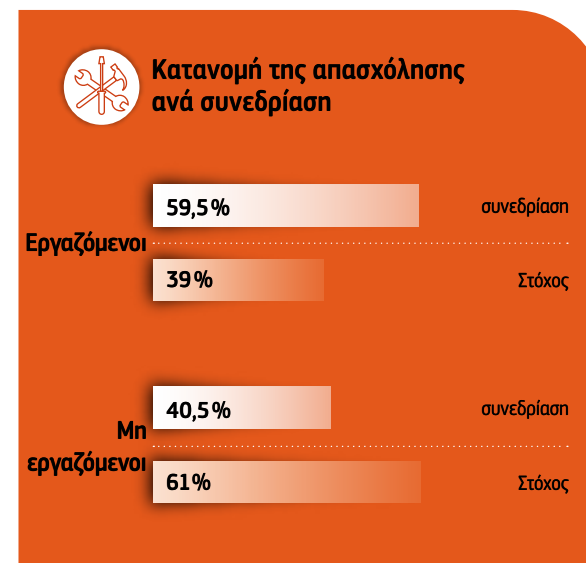
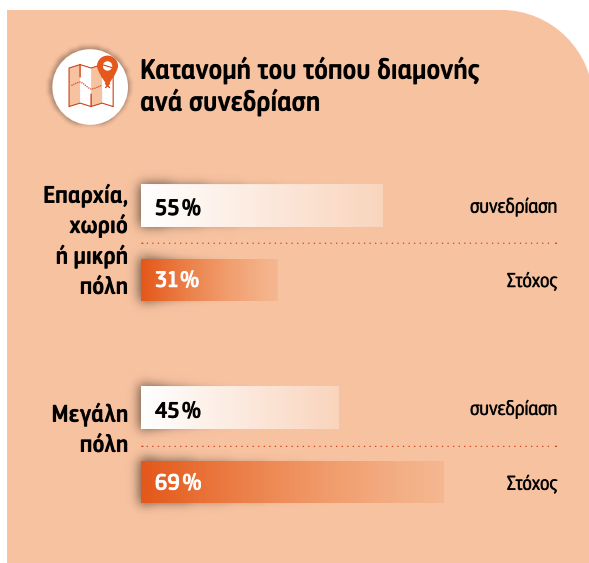
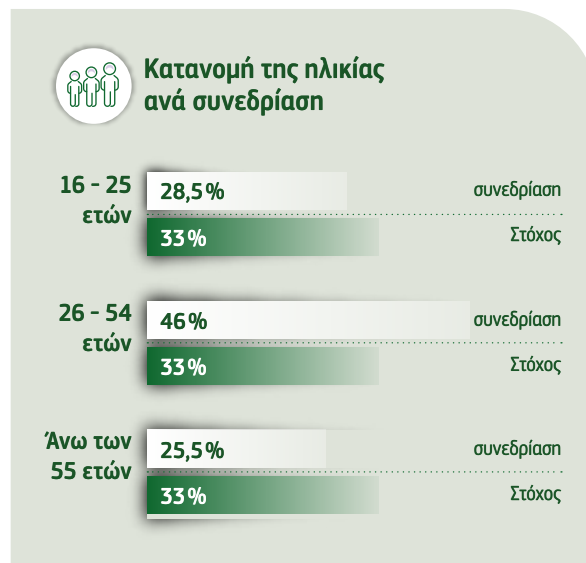
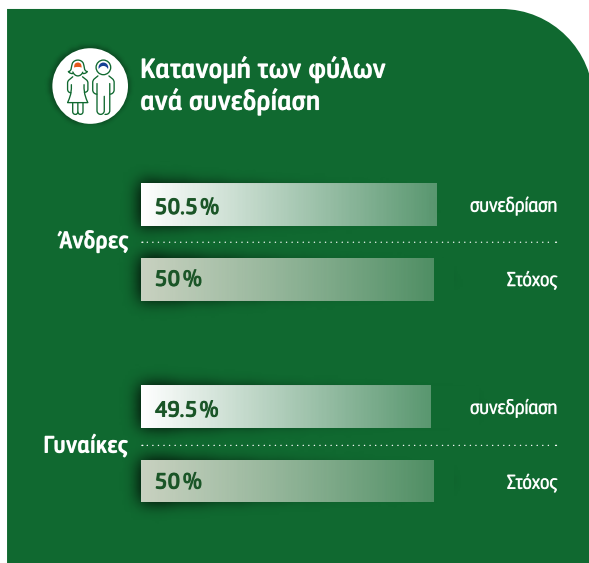
Ο ανωτέρω πίνακας παρέχει επισκόπηση του στοχευόμενου αριθμού πολιτών από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ (ποσοστώσεις ανά χώρα), καθώς και του πραγματικού αριθμού συμμετεχόντων ανά συνεδρίαση. Στόχος ήταν η εκπροσώπηση των κρατών μελών ανάλογα με το μέγεθος του πληθυσμού τους, αλλά με τουλάχιστον δύο πολίτες ανά χώρα. Με άλλα λόγια, τέθηκαν υψηλοί στόχοι για χώρες με μεγάλους πληθυσμούς, όπως η Γερμανία (19 πολίτες), ενώ κλήθηκαν 2 πολίτες από τη Μάλτα και το Λουξεμβούργο, κατ' εφαρμογή της αρχής της φθίνουσας αναλογικότητας. Γενικά, η συμμετοχή ήταν καλή και αντικατόπτριζε σε γενικές γραμμές τους καθορισμένους στόχους. Για 23 από τα 27 κράτη μέλη οι στόχοι επιτεύχθηκαν, ενώ τα υπόλοιπα κράτη μέλη ήταν πολύ κοντά στους στόχους. Συνολικά, από τους 150 πολίτες που επιλέχθηκαν, 149 συμμετείχαν σε τουλάχιστον μία από τις τρεις συνεδριάσεις.

Για να διασφαλιστεί ότι η ομάδα θα αντικατοπτρίζει όσο το δυνατόν περισσότερο την ποικιλομορφία του πληθυσμού της ΕΕ και για να καταστεί δυνατή η εκπροσώπηση των παραδοσιακά υποεκπροσωπούμενων ομάδων, οι ποσοστώσεις-στόχοι για τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες καθορίστηκαν σύμφωνα με τα ακόλουθα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά (τα πραγματικά ποσοστά των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών αφορούν τους 149 πολίτες που συμμετείχαν σε τουλάχιστον μία από τις συνεδριάσεις).

Γράφημα 1: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης για την ερώτηση «Έχετε συμμετάσχει ποτέ στο παρελθόν σε διαδικασία συμμετοχής των πολιτών;» (n=114)

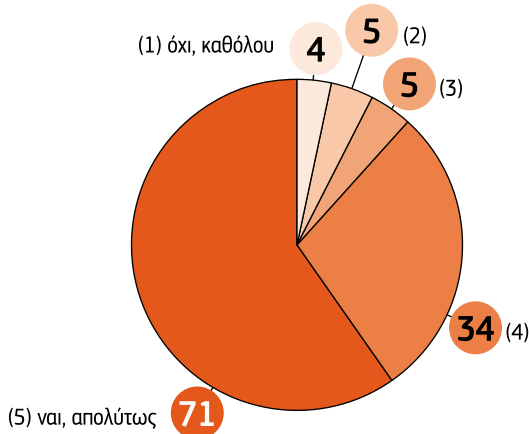

Γράφημα 2: Στοχευόμενος και πραγματικός αριθμός συμμετεχόντων ανά συνεδρίαση σύμφωνα με πέντε κοινωνικοδημογραφικά κριτήρια

Γράφημα 3: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι η ομάδα πολιτών αντιπροσώπευε επαρκώς την πολυμορφία του πληθυσμού της ΕΕ;» (n=119)

2.2. Η πορεία της ομάδας

Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση εργάστηκε σε τρεις συνεδριάσεις με διαφορετικούς στόχους — κάθε συνεδρίαση βασίστηκε στις εργασίες της προηγούμενης με σκοπό την παραγωγή, με συναίνεση, μιας σειράς συστάσεων προς υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στην πρώτη συνεδρίαση (23-25 Φεβρουαρίου 2024, επιτόπου στις Βρυξέλλες), παρουσιάστηκε στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες το υπό εξέταση ζήτημα, και τους δόθηκε η ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους και να καλλιεργήσουν αίσθημα κοινότητας και εμπιστοσύνης. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες έλαβαν από τους εμπειρογνώμονες αρχικές εισηγήσεις, οι οποίες παρουσίαζαν με απλοποιημένο τρόπο την πολυπλοκότητα, τους παράγοντες και τη δυναμική του ενεργειακού συστήματος. Σε ομάδες εργασίας παρουσιάστηκαν τα βασικά εμπόδια στα οποία πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, και κάθε ομάδα έλαβε παρατηρήσεις από εμπειρογνώμονες σχετικά με αυτά τα πρώτα αποτελέσματα.

Η δεύτερη συνεδρίαση (15-17 Μαρτίου 2024, διαδικτυακά) συγκέντρωσε τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες στο εικονικό συνεδριακό κέντρο Hyperfair. Η δεύτερη συνεδρίαση επικεντρώθηκε σε τρεις βασικούς τομείς που είχαν προσδιορίσει οι πολίτες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (μεταφορές, κτίρια και υποδομές) και επεκτάθηκε σε εγκάρσια ζητήματα, διερευνώντας με τον τρόπο αυτόν το θέμα σε μεγαλύτερο βάθος. Κύριος στόχος της συνεδρίασης ήταν να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή ιδεών και προοπτικών μεταξύ των συμμετεχόντων, να εντοπιστούν τομείς συναίνεσης και διαφωνίας και να εκπονηθούν πολλά υποσχόμενες συστάσεις για υψηλότερη ενεργειακή απόδοση.

Η τρίτη και τελευταία συνεδρίαση (12-14 Απριλίου 2024, επιτόπου στις Βρυξέλλες) αφορούσε αποκλειστικά τη βελτιστοποίηση των συστάσεων με βάση τις ιδέες και τις απόψεις που είχαν συγκεντρωθεί κατά τις δύο πρώτες συνεδριάσεις, και συνοδεύτηκε από περαιτέρω εξωτερικές εισηγήσεις. Οι συμμετέχοντες πολίτες ανέπτυξαν τελικά 13 συστάσεις για μια ενεργειακά πιο αποδοτική Ευρώπη, οι οποίες διαβιβάστηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρουσιάζονται στο σύνολό τους στο παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

2.3. Συμμετοχικές μέθοδοι

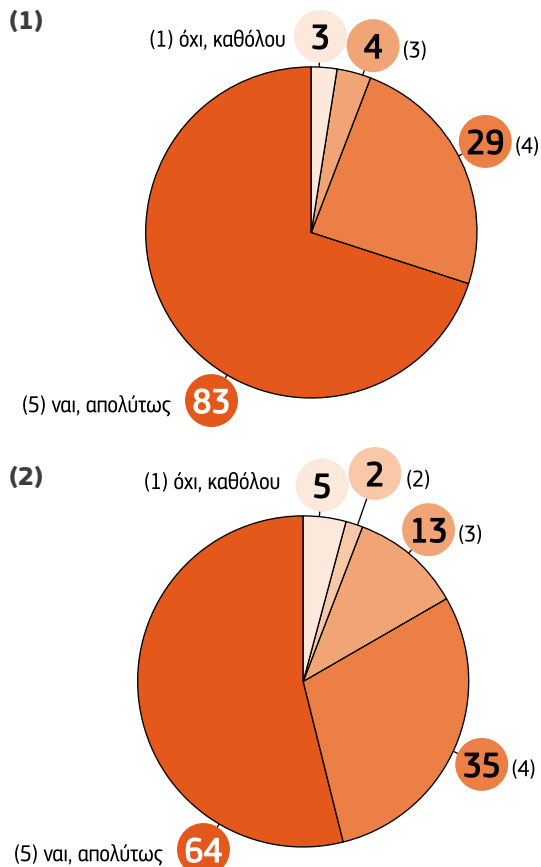
2.3.1 Από την ολομέλεια στις ομάδες εργασίας

Η δομή των συνεδριάσεων σχεδιάστηκε έτσι ώστε να ενθαρρυνθούν οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων και να διασφαλιστεί ότι όλες οι φωνές ακούγονται. Με βάση μια δοκιμασμένη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε σε προηγούμενες ομάδες Ευρωπαίων πολιτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υποστηριζόμενη από ομάδα εμπειρογνομένων από τον τομέα της διαβουλευτικής δημοκρατίας (στο εξής: ομάδα διαβουλευέσεων), επιβεβαίωσε τη σημασία της προσφοράς διαφόρων μορφών διαβούλευσης.

Στο πλαίσιο της ολομέλειας, οι πολίτες μπόρεσαν να ακούσουν τις απόψεις των εμπειρογνομένων και να παρουσιάσουν σε όλους τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες τα αποτελέσματα των συζητήσεων των ομάδων εργασίας τους, σε 24 γλώσσες. Στο πλαίσιο υποομάδων, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες είχαν την ευκαιρία να μοιραστούν τις απόψεις τους με μια μικρότερη ομάδα 50 έως 75 συμμετεχόντων και να λάβουν συγκεκριμένες παρατηρήσεις από διάφορους εμπειρογνομένους. Οι ομάδες εργασίας, αποτελούμενες κατά κανόνα από 12 συμμετέχοντες και συμμετέχουσες, συγκροτήθηκαν κατά τρόπο που να επιτρέπει επαρκή γεωγραφική πολυμορφία, με συνδυασμό μεγαλύτερων και μικρότερων χωρών και κατ' ανώτατο όριο πέντε διαφορετικών γλωσσών. Αυτές οι μικρότερες ομάδες ενθάρρυναν τις αλληλεπιδράσεις και βοήθησαν τους πολίτες να γνωρίσουν καλύτερα ο ένας τον άλλον και να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη. Σύμφωνα με τη βασική αρχή των ομάδων Ευρωπαίων πολιτών, όλοι οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες είχαν τη δυνατότητα να μιλήσουν στη μητρική τους γλώσσα, με τη βοήθεια διερμηνείας.

Γράφημα 4: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης στις ερωτήσεις «Στις συζητήσεις της ομάδας εργασίας αισθάνθηκα να χαιρώ σεβασμού» (1) (n = 119) και «Συνολικά, αισθάνεστε ότι οι παρατηρήσεις σας εισακούστηκαν στην ομάδα εργασίας σας;» (2) (n=119)

2.3.2 Συντονισμός και υποστήριξη

Τρεις κύριοι συντονιστές και συντονίστριες καθοδηγούσαν τους πολίτες κατά τη διάρκεια των τριών συνεδριάσεων και διηύθυναν τις συζητήσεις στην ολομέλεια. Παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τον γενικό στόχο της ομάδας και τη μεθοδολογία των συνεδριάσεων, καθώς και σχετικά με τις οργανωτικές πτυχές. Συντόνιζαν επίσης τις συζητήσεις μεταξύ ομιλητών, διασφάλιζαν ότι οι γνώσεις παρέχονταν δίκαια και αμερόληπτα κατά τη διάρκεια των συζητήσεων και συντόνιζαν τις ερωτήσεις και απαντήσεις μεταξύ εμπειρογνομόνων και πολιτών. Επιπλέον, συγκέντρωναν όλα τα αποτελέσματα στην τελική συζήτηση ολομέλειας κάθε συνεδρίασης. Ο βασικός συντονιστής και η βασική συντονίστρια ήταν οι εξής:

- Julia Hoffmann (ifok)
- Antoine Vergne (Missions Publiques)

Οι πολίτες εργάστηκαν σε 12 ομάδες εργασίας, καθεμία από τις οποίες συντονιζόταν και υποστηριζόταν από δύο μέλη της ομάδας διαβουλεύσεων: έναν έμπειρο συντονιστή / μια έμπειρη συντονίστρια και έναν/μία βοηθό συντονιστή/συντονίστρια. Καθήκον των

συντονιστών και συντονιστριών ήταν να ηγηθούν των συζητήσεων στις ομάδες εργασίας, είτε στη μητρική τους γλώσσα είτε στα αγγλικά, και να καταστήσουν δυνατή την ομαλή ροή των εργασιών με τους εξής τρόπους:

- διαμορφώνοντας φιλικό κλίμα με αμοιβαίο σεβασμό ώστε να προωθηθεί η ισορροπημένη συμβολή όλων των συμμετεχόντων·
- εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι πολίτες ενημερώνονταν σχετικά με τη συνολική διαδικασία και καθοδηγώντας τους στο πλαίσιο της ομαδικής εργασίας·
- εξασφαλίζοντας ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι των συνεδριάσεων των ομάδων εργασίας, δηλαδή διευκολύνοντας τον εντοπισμό διαφωνιών και συγκρούσεων μεταξύ των πολιτών και προωθώντας τον διάλογο και την επίτευξη συναίνεσης·
- τηρώντας τον χρόνο, καταγράφοντας και ενοποιώντας τα αποτελέσματα της διαβούλευσης σε πολύγλωσσα και αλληλένδετα έγγραφα εργασίας·
- παραπέμποντας τα αιτήματα που υπέβαλαν οι πολίτες των ομάδων εργασίας στην ομάδα υποστήριξης ή στους εμπειρογνώμονες, για παράδειγμα συλλέγοντας εκκρεμείς παρατηρήσεις ή ερωτήσεις·
- συμμετέχοντας σε ενημερωτικές συνεδριάσεις με την ομάδα διαβουλεύσεων.

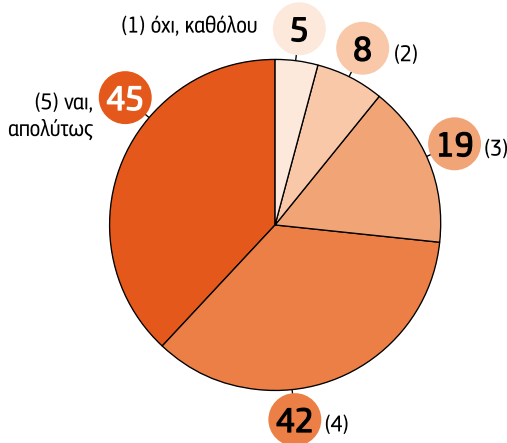
Όλοι οι συντονιστές/συντονίστριες και οι βοηθοί ακολούθησαν κοινές οδηγίες που τους παρασχέθηκαν σε έναν οδηγό συντονισμού εκδηλώσεων και ένα έγγραφο για την εξέλιξη των εργασιών (ένα ανά συνεδρίαση). Συμμετείχαν σε τρεις ειδικές ενημερωτικές και εκπαιδευτικές συναντήσεις πριν από κάθε συνεδρίαση.

2.4. Συλλογικά αποτελέσματα

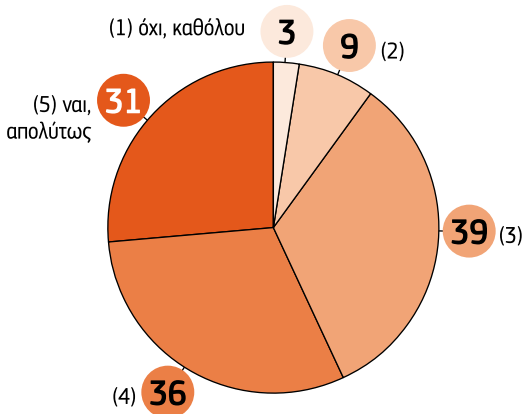
Σε τρεις συνεδριάσεις, οι πολίτες ανέπτυξαν 13 συστάσεις για μια ενεργειακά αποδοτική Ευρώπη. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στο σύνολό τους στο παράρτημα της παρούσας έκθεσης. Για καλύτερη ροή ανάγνωσης, οι συστάσεις παρουσιάζονται σε 7 θεματικές ενότητες:

- πληροφόρηση και αλλαγή συμπεριφοράς·
- δίκαιες και ίσες ευκαιρίες·
- ο παγκόσμιος ρόλος της ΕΕ και τα κράτη μέλη·
- θέσεις εργασίας και εκπαίδευση·
- υποδομές·
- κτίρια·
- μεταφορές·

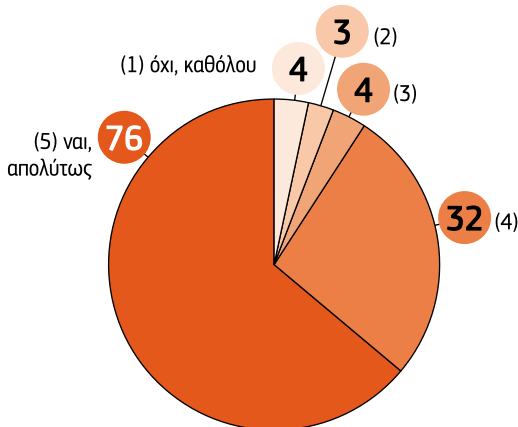
Γράφημα 6: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι η ομάδα πολιτών συμπεριέλαβε τις απόψεις όλων των μελών της ομάδας στις τελικές της συστάσεις;» (n=119)

Γράφημα 7: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι οι συστάσεις της ομάδας πολιτών θα έχουν αποτέλεσμα;» (n=118)

Γράφημα 5: Αποτελέσματα της έρευνας ανατροφοδότησης στην ερώτηση «Συνολικά, είστε ικανοποιημένος/-η από την εμπειρία σας στην ομάδα πολιτών;» (n=119)

2.5. Διακυβέρνηση και γνώσεις

2.5.1 Διευθύνουσα Επιτροπή

Η διευθύνουσα επιτροπή σχεδίασε, διοργάνωσε και συντόνισε την ομάδα Ευρωπαίων πολιτών. Συνεδρίαζε μία φορά την εβδομάδα για να αποφασίσει σχετικά με εννοιολογικά και οργανωτικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων των μεθοδολογικών, επικοινωνιακών, υλικοτεχνικών και δημοσιονομικών πτυχών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η διαδικασία διαβούλευσης θα έχει αντίκτυπο στη χάραξη πολιτικής. Η επιτροπή απαρτιζόταν από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μια κοινοπραξία αναδόχων.

Η κοινοπραξία αναδόχων συνεργάστηκε για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της νέας γενιάς ομάδων Ευρωπαίων πολιτών. Ειδικότερα, συγκέντρωσε εμπειρογνώμονες για να συμβάλουν στον σχεδιασμό και τον συντονισμό της διαδικασίας διαβούλευσης, οι οποίοι αξιοποίησαν την τεχνογνωσία τους για να διαμορφώσουν τις αρμοδιότητες της επιτροπής καθώς και τη συνολική συμμετοχική διαδικασία και τη μεθοδολογία για κάθε συνεδρίαση, και να συστήσουν τη συμβουλευτική επιτροπή γνώσης.

2.5.2 Επιτροπή γνώσης

Η συμμετοχή μιας επιτροπής γνώσης, απαρτιζόμενη από εμπειρογνώμονες στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης ενίσχυσε την ακεραιότητα της διαδικασίας διαβούλευσης διασφαλίζοντας την ποιότητα, την αντικειμενικότητα, την πολυμορφία και την κατανόηση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν στους πολίτες. Οι εμπειρογνώμονες βοήθησαν επίσης να εξεταστούν τα αποτελέσματα και να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση από τη μία συνεδρίαση στην επόμενη θα διαρθρωνόταν κατά τρόπο που θα καθιστούσε την πρόοδο των διαβουλεύσεων ουσιαστική και βασισμένη στη συμβολή των πολιτών.

Οι αρμοδιότητές τους περιλάμβαναν την κατάρτιση ενός πακέτου πληροφοριών για τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες, τη συνεργασία με τη διευθύνουσα επιτροπή σχετικά με τεκμηριωμένες συνεισφορές σε θέματα πολιτικής, τον εντοπισμό αδύναμων μηνυμάτων και τυφλών σημείων στις συζητήσεις, τον έλεγχο γεγονότων, την απάντηση σε ερωτήσεις των πολιτών και τη διάθεση της εμπειρογνωσίας τους σχετικά με το θέμα της ενεργειακής απόδοσης στην ολομέλεια και στις υποομάδες. Η επιτροπή γνώσης συνέστησε επίσης διάφορους εξωτερικούς ομιλητές, οι οποίοι παρείχαν συμπληρωματικές ουσιαστικές πληροφορίες καθ' όλη τη διάρκεια των συνεδριάσεων.

Η επιτροπή γνώσης απαρτιζόταν από οκτώ μέλη που επελέγησαν από τη διευθύνουσα επιτροπή με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: εμπειρογνωσία που καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων γνώσης· ευρεία αναγνώριση της τεχνογνωσίας και της πείρας τους στον τομέα, τόσο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών όσο και μεταξύ

των ομοτίμων· ικανότητα κατανόησης, αναγνώρισης και διατύπωσης διαφορετικών απόψεων επί του θέματος· και πολυμορφία όσον αφορά το φύλο, την εθνικότητα και τις σχέσεις. Επιπλέον, μία εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρείχε πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ.

Τα μέλη της επιτροπής γνώσης ήταν τα εξής:

- **Arianna Vitali Roscini** – γενική γραμματέας, The Coalition for Energy Savings (Συνασπισμός για την Εξοικονόμηση Ενέργειας)
- **Camille Defard** – επικεφαλής του κέντρου ενέργειας Jacques Delors
- **Claire Roumet** – πολιτική της ΕΕ και στρατηγικές εταιρικές σχέσεις, Energy Cities
- **Goda Perlaviciute** – αναπληρώτρια καθηγήτρια για τη δημόσια αποδοχή βιώσιμων μεταβάσεων, πανεπιστήμιο του Groningen και Wytse Gorter, νέος ερευνητής περιβαλλοντικής ψυχολογίας, πανεπιστήμιο του Groningen
- **Jan Rosenow** – διευθυντής ευρωπαϊκών προγραμμάτων, Regulatory Assistance Project (RAP)
- **Reinhard Six** – ανεξάρτητος σύμβουλος, ειδικός για θέματα χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης
- **Yves Marignac** – εμπειρογνώμονας στον τομέα της ενέργειας και ανώτερος σύμβουλος, Association négaWatt
- **Claudia Canevari** – προϊσταμένη της μονάδας για την ενεργειακή απόδοση: πολιτική και χρηματοδότηση, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2.5.3 Κέντρο γνώσεων και πληροφοριών

Δημιουργήθηκε κέντρο γνώσεων και πληροφοριών (ΚΓΠ) για να απαντά σε ερωτήσεις και αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που υπέβαλαν οι πολίτες καθ' όλη τη διάρκεια των διαβουλεύσεων τους. Το ΚΓΠ περιλάμβανε εμπειρογνώμονες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις στους αντίστοιχους τομείς πολιτικής τους, καθώς και μέλη της επιτροπής γνώσης. Καθ' όλη τη διάρκεια των τριών συνεδριάσεων της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών, το ΚΓΠ έδωσε γραπτές απαντήσεις σε περισσότερες από 40 ερωτήσεις που έθεσαν οι πολίτες και εκπόνησε γραπτή ενημέρωση για την τρίτη συνεδρίαση. Το ΚΓΠ προέβη επίσης σε σύντομες παρεμβάσεις στις δώδεκα ομάδες εργασίας για την αποσαφήνιση ζητημάτων κατά τη διαδικασία κατάρτισης συστάσεων.

2.5.4 Ομιλητές/Ομιλήτριες

Εκτός από τα μέλη της επιτροπής γνώσης, αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη και εμπειρογνώμονες κλήθηκαν να παρουσιάσουν διαφορετικές πτυχές και οπτικές σχετικά με ενεργειακά θέματα στην Ευρώπη και να απαντήσουν σε ερωτήσεις των πολιτών. Η επιτροπή γνώσης διασφάλισε ότι οι γνώσεις που παρουσιάστηκαν στους πολίτες ήταν ισορροπημένες, συναφείς με τις ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών και επαρκώς αντιπροσωπευτικές των κύριων θέσεων των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και των ενδιαφερόμενων μερών στην ΕΕ. Όλοι οι ομιλητές και όλες οι ομιλήτριες παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 2: Κατάλογος ομιλητών και ομιλητριών κατά τη διάρκεια των τριών συνεδριάσεων

Όνοματεπώνυμο και ιδιότητα μέλους		Σ1	Σ2	Σ3
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Maroš Šefčovič , εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις Διοργανικές Σχέσεις			x
	Colin Scicluna , προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της αντιπροέδρου Dubravka Šuica	x		x
	Ditte Juul-Jørgensen , γενική διευθύντρια, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας	x		
	Dana Spinant , γενική διευθύντρια, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας	x		x
	Julia Mechthild Wörsdörfer , αναπληρώτρια γενική διευθύντρια, συντονισμός της δίκαιης και πράσινης ενεργειακής μετάβασης, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας		x	
	Richard Kuehnel , διευθυντής της Διεύθυνσης «Αντιπροσωπείες και επικοινωνία στα κράτη μέλη», Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας	x		x
	Paula Pinho , διευθύντρια της Διεύθυνσης για δίκαιη μετάβαση, καταναλωτές, ενεργειακή απόδοση και καινοτομία, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας	x		x
	Pierre Schellekens , διευθυντής, στρατηγική και συντονισμός ενεργειακής πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
	Claudia Canevari , προϊσταμένη της μονάδας για την πολιτική ενεργειακής απόδοσης και τη χρηματοδότηση, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας	x	x	
	Joachim Ott , προϊστάμενος της μονάδας «Διάλογοι με τους πολίτες», Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας	x	x	
	Robert Nuij , αναπληρωτής προϊστάμενος της μονάδας για την πολιτική ενεργειακής απόδοσης και τη χρηματοδότηση, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
	Gaëtane Ricard-Nihoul , αναπληρώτρια προϊσταμένη της μονάδας «Διάλογοι με τους πολίτες», Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας	x		
	Achilles Hannoset , υπεύθυνος πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
	Rados Horacek , υπεύθυνος πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
	Veronika Jirickova , υπεύθυνη πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
	Madis Laaniste , υπεύθυνος πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x
Edyta Nowak , υπεύθυνη πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x	
Margot Pinault , υπεύθυνη πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x	
Thibault Roy , υπεύθυνος πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x	
Eduardo Soares , υπεύθυνος πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας			x	
Εξωτερικοί ομιλητές / Εξωτερικές ομιλήτριες	Camille Defard , επικεφαλής του κέντρου ενέργειας Jacques Delors	x	x	x
	Dorin Hell , πρώην συμμετέχουσα στη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης	x		
	Victor Laymand , make.org		x	
	Yves Marignac , εμπειρογνώμονας στον τομέα της ενέργειας και ανώτερος σύμβουλος, Association négaWatt	x	x	
	Hendrik Nahr , make.org			x
	Jan Rosenow , διευθυντής ευρωπαϊκών προγραμμάτων, Regulatory Assistance Project (RAP)	x		x
	Claire Roumet , πολιτική της ΕΕ και στρατηγικές εταιρικές σχέσεις, Energy Cities	x		x
	Reinhard Six , ανεξάρτητος σύμβουλος, ειδικός για θέματα χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης	x	x	x
	Linda Steg , καθηγήτρια περιβαλλοντικής ψυχολογίας, πανεπιστήμιο του Groningen		x	
	Arianna Vitali Roscini , γενική γραμματέας, The Coalition for Energy Savings (Συνασπισμός για την Εξοικονόμηση Ενέργειας)	x	x	x

2.6. Παρατηρητές/ παρατηρήτριες

Σε περιορισμένο αριθμό παρατηρητών και παρατηρητριών επιτράπηκε να παρακολουθήσει το έργο της εν λόγω ομάδας Ευρωπαίων πολιτών. Στόχος ήταν να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η προβολή αυτής της καινοτόμου δημοκρατικής μορφής, ενώ παράλληλα διατηρείται ένας ασφαλής χώρος για τους συμμετέχοντες πολίτες, ο οποίος είναι ζωτικής σημασίας για ένα αξιόπιστο περιβάλλον συζήτησης. Οι παρατηρητές και οι παρατηρήτριες επιτρέπεται να παρίστανται και να παρακολουθούν τις συζητήσεις στις συνεδριάσεις ολομέλειας και στις ομάδες εργασίας. Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός παρατηρητών σε κάθε ομάδα εργασίας ήταν τρεις.

Από τους οργανωτές εταίρους και οργανισμούς ήρθαν επίσης ορισμένοι εσωτερικοί παρατηρητές (π.χ. εσωτερικό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ). Στους εξωτερικούς παρατηρητές περιλαμβάνονταν ερευνητές (από πανεπιστήμια ή ομάδες προβληματισμού), φορείς της κοινωνίας των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Με τη συγκατάθεση των σχετικών πολιτών, οι εξωτερικοί παρατηρητές μπορούσαν να διεξάγουν συνεντεύξεις μαζί τους μόνο για ερευνητικούς σκοπούς, αν αυτό δεν εμπόδιζε τις διαδικασίες της ομάδας.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

3. Διεύρυνση της συμμετοχής

3.1. Η πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών

Η πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο που επιτρέπει στο ευρύ κοινό να εκφέρει γνώμη σχετικά με το εκάστοτε θέμα που απασχολεί τα μέλη της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών. Το εργαλείο αυτό δημιουργήθηκε για να μεγιστοποιηθεί η συμμετοχή των πολιτών επί του θέματος και να τροφοδοτηθεί τόσο το έργο της ομάδας όσο και οι σχετικές μελλοντικές πολιτικές. Η πλατφόρμα αυτή, η οποία βασίζεται στο λογισμικό ανοικτού κώδικα Decidim, καλεί τους πολίτες να υποβάλουν τις απόψεις τους σε οποιαδήποτε από τις 24 γλώσσες της ΕΕ, προσφέροντας ιδέες και λύσεις. Επιπλέον, η πλατφόρμα προάγει διαδραστικές συζητήσεις μέσω μιας λειτουργίας σχολίων, η οποία επιτρέπει στους χρήστες και τις χρήστριες να εξετάζουν τις προτάσεις των άλλων, να παρέχουν ανατροφοδότηση και να βελτιώνουν από κοινού τις εκάστοτε ιδέες.

Στις 9 Φεβρουαρίου 2024 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκκίνησε τη διαδικτυακή συζήτηση του θέματος της ενεργειακής απόδοσης. ⁽²⁾ Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί σχετικά με τις σημαντικότερες απόψεις που καταγράφηκαν μέσω της πλατφόρμας. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες μοιράστηκαν τις απόψεις τους σχετικά με διάφορες πτυχές του θέματος όπως η ευαισθητοποίηση, η ενεργειακή αναβάθμιση, οι δραστηριότητες κινητικότητας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή οι πρωτοβουλίες σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας στην ΕΕ ⁽³⁾. Η συμμετοχή ενός ευρύτερου κοινού πολιτών της ΕΕ μέσω της πλατφόρμας συνέβαλε στη συνεκτίμηση άλλων απόψεων στις συζητήσεις, γεγονός που ενέπνευσε και εμπάθνησε το έργο της ομάδας. Όλες οι συνεισφορές που καταγράφηκαν στην πλατφόρμα τροφοδότησαν τις συζητήσεις της ομάδας και ελήφθησαν υπόψη κατά την χάραξη μελλοντικών πολιτικών.

3.2. Επικοινωνία

Η επικοινωνιακή στρατηγική για την ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση σχεδιάστηκε με σκοπό τη μεγιστοποίηση της ευαισθητοποίησης και της συμμετοχής μέσω μιας πολύπλευρης προσέγγισης, η οποία συνδύαζε εκστρατείες στα μέσα ενημέρωσης, προβολή μέσω επηρεαστών γνώμης και δημοσιογράφων, άμεση προβολή σε εκδηλώσεις, και παραγωγή ντοκιμαντέρ.

Οι εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επικεντρώθηκαν στο να κατευθύνουν τους χρήστες και τις χρήστριες προς τη νέα πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών, καθώς και στην αύξηση της κοινωνικής ευαισθητοποίησης σχετικά με τις εν εξελίξει συνεδριάσεις της ομάδας. Οι επηρεαστές γνώμης και οι δημοσιογράφοι κλήθηκαν να δημιουργήσουν περιεχόμενο και να το διαδώσουν, ώστε να διευρύνουν την εμβέλεια της εκστρατείας και να προαγάγουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού στο έργο της ομάδας.

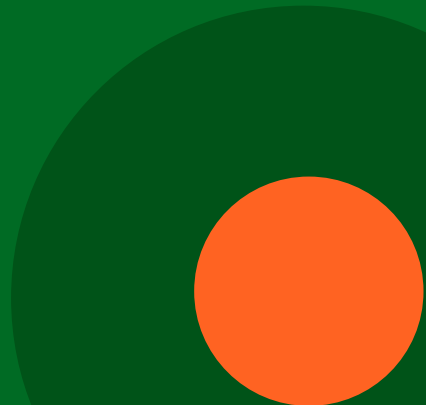
Κεντρικό στοιχείο ήταν το ντοκιμαντέρ, το οποίο είχε ως στόχο να παράσχει ένα προσωπικό και ελκυστικό αφήγημα των δραστηριοτήτων της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών.

⁽²⁾ Η πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών βρίσκεται εδώ

⁽³⁾ Η τελική έκθεση είναι διαθέσιμη εδώ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

4. Συστάσεις των πολιτών

4.1. 13 συστάσεις για μια ενεργειακά αποδοτική Ευρώπη

Πληροφόρηση και αλλαγή συμπεριφοράς – Σύσταση 1

Σύσταση 1: Να ενδυναμωθούν οι καταναλωτές ώστε να ενστερνιστούν την ενεργειακή απόδοση

Συνιστούμε να αυξηθεί η προσβασιμότητα, η διαφάνεια και η χρησιμότητα των πληροφοριών που παρέχονται στους καταναλωτές, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα νοικοκυριά και στους οργανισμούς να αυξήσουν την ενεργειακή τους απόδοση. Για τους λόγους αυτούς συνιστούμε:

Τη δημιουργία διαδικτυακής πύλης με λειτουργία αυτοελέγχου που θα βοηθά τους καταναλωτές να αξιολογούν τις ανάγκες τους όσον αφορά τις μεταφορές, τις βελτιώσεις στο σπίτι και τις συμβουλές για μείωση του κόστους. Θα τους παράσχει δέσμη λύσεων, συμπεριλαμβανομένων των επόμενων βημάτων και των στοιχείων επικοινωνίας, ένα δίκτυο φυσικών υπηρεσιών ενιαίας εξυπηρέτησης σε δημοτικό επίπεδο (δημαρχεία, βιβλιοθήκες), όπου θα είναι διαθέσιμοι ανεξάρτητοι ειδικοί για την παροχή περαιτέρω συμβουλών. Το δίκτυο δεν θα πρέπει να κάνει διακρίσεις μεταξύ αγροτικών/αστικών περιοχών και κοινωνικών ομάδων. Η υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης θα πρέπει να παρέχει συμβουλές σχετικά με νομοθετικές, οικονομικές, τεχνικές πτυχές και τοπικούς παρόχους υπηρεσιών. Οι τοπικοί φορείς καλούνται να ενημερώσουν το κοινό σχετικά με την υπηρεσία. Τη δημιουργία περισσότερο προσβάσιμων ετικετών ενεργειακής απόδοσης στα προϊόντα, που θα είναι κατανοητές από όλους και θα περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια ζωής των προϊόντων και αναφορά στο δίκτυο υπηρεσιών ενιαίας εξυπηρέτησης.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι οι σωστές αποφάσεις μπορούν να ληφθούν μόνο εάν διαθέτουμε κατάλληλες πληροφορίες ώστε να βασιστούμε τη δράση μας σ' αυτές. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να είναι κατανοητές από όλους και προσβάσιμες σε όλους. Μολονότι ενδέχεται να υπάρχουν ήδη πολλές διαθέσιμες πληροφορίες, συχνά δεν είναι γνωστές, πόσο μάλλον κατανοητές από όλους. Οι καταναλωτές θα πρέπει να γνωρίζουν την ενεργειακή τους κατανάλωση και να έχουν στην κατοχή τους τα δεδομένα τους, να γνωρίζουν τις επιλογές που έχουν στη διάθεσή τους, το κόστος αυτών των διαφόρων επιλογών, καθώς και τις υπηρεσίες και τη στήριξη που έχουν στη διάθεσή τους ώστε να αυξήσουν την ενεργειακή τους απόδοση.

Δίκαιες και ίσες ευκαιρίες – Σύσταση 2

Σύσταση 2: Να χρηματοδοτηθεί το δικαίωμα στην ενεργειακή ανακαίνιση κατοικιών

Συνιστούμε να καθιερωθεί ένα ευνοϊκότερο φορολογικό σύστημα για τους ιδιοκτήτες μικρών ακινήτων, ώστε οι μισθωτές να μην θεωρούνται εμπόδιο για την ανακαίνιση των κατοικιών τους. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων για την εργασία και τα υλικά ανάλογα με το εισόδημα των ανθρώπων. Τα χαμηλότερα εισοδήματα θα πρέπει να λαμβάνουν τη μεγαλύτερη βοήθεια. Οι μηχανισμοί επιδότησης θα πρέπει να παρέχονται πριν από τις εργασίες ή σε δόσεις, παράλληλα με την πρόοδο των εργασιών ανακαίνισης. Οι κυβερνήσεις πρέπει να επενδύσουν σε κοινωνικές κατοικίες που χρησιμοποιούν ενεργειακά αποδοτικά και βιώσιμα υλικά. Τα έσοδα από τη φορολογία του CO2 θα πρέπει να προορίζονται, εν μέρει, για την ενεργειακή απόδοση (συμπεριλαμβανομένων των εργασιών ανακαίνισης). Οι πολυεθνικές εταιρείες που ρυπαίνουν περισσότερο θα πρέπει να φορολογούνται αναλόγως. Οι τράπεζες θα πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση σε πιστώσεις για ενεργειακή ανακαίνιση με επιτόκιο προσαρμοσμένο στο εισόδημα.

Αιτιολόγηση:

Κοινωνική δικαιοσύνη σημαίνει ισότιμη πρόσβαση στην ενέργεια και τη στέγαση. Σήμερα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με απαράδεκτες καταστάσεις: ορισμένοι άνθρωποι ζουν σε συνθήκες σοβαρής ενεργειακής φτώχειας, ενώ οι ιδιοκτήτες μικρών κατοικιών που προέρχονται από τη μεσαία τάξη δεν επωφελούνται από ενισχύσεις και επιδοτήσεις για την ανακαίνιση είτε των δικών τους κατοικιών είτε των ακινήτων που εκμισθώνουν. Οι μισθωτές αισθάνονται ότι δεν έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τα πράγματα. Θεωρούμε απαράδεκτο το γεγονός ότι οι προσπάθειες δεν κατανέμονται ισότιμα και ότι για ορισμένους ανθρώπους η στέγαση με θέρμανση δεν είναι προσβάσιμη.

Η ισότιμη πρόσβαση καθιστά την ενεργειακή απόδοση οικονομικά πιο προσιτή για όλους και, ως εκ τούτου, θα συμβάλει στον συλλογικό αγώνα για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Ο παγκόσμιος ρόλος της ΕΕ και τα κράτη μέλη – Συστάσεις 3 έως 5

Σύσταση 3: Να αυξηθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και απόδοση, ώστε να γίνει η ΕΕ παράδειγμα προς μίμηση παγκοσμίως

Συνιστούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση να επενδύσει στην έρευνα και την ανάπτυξη νέων ενεργειακών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ώστε να επιτευχθεί υψηλότερη ενεργειακή απόδοση. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι τομείς:

1. παραγωγή ενέργειας (υδρογόνο, πυρηνική σύντηξη κ.λπ.)
2. αποθήκευση ενέργειας (συσσωρευτές)
3. μεταφορά ενέργειας και
4. μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.

Συνιστούμε επίσης στην ΕΕ να προωθήσει τη χρήση των ειδικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων κάθε χώρας στην παραγωγή ενέργειας, διευκολύνοντας παράλληλα την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και γνώσεων μεταξύ των κρατών μελών.

Επιπλέον, συνιστούμε, στο πλαίσιο της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, να δοθεί προτεραιότητα στις δράσεις που συμβάλλουν περισσότερο στην ενεργειακή ανεξαρτησία.

Αιτιολόγηση:

Από πολιτική άποψη, η σύσταση είναι σημαντική διότι προστατεύει την Ευρώπη και τους πολίτες της από πιθανές γεωπολιτικές κρίσεις. Συμβάλλει επίσης στην προστασία των ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατίας, καθώς παρέχει τη δυνατότητα στην ΕΕ να διακόψει δεσμούς με διεφθαρμένες κυβερνήσεις. Ταυτόχρονα, μπορεί να βοηθήσει στην ταχύτερη εξέλιξη της νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς η Ευρώπη θα έχει μεγαλύτερη ελευθερία να καθορίζει τα δικά της πρότυπα. Η ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των κρατών μελών θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση των μεταξύ τους σχέσεων. Από κοινωνικοοικονομική άποψη, θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και θα διευκολύνει τον αναπροσανατολισμό των κονδυλίων που χρησιμοποιούνται για την πληρωμή των εισαγωγών ενέργειας που ανέρχονται στο 61 % (στοιχεία του 2019) προς εσωτερικές επενδύσεις που παράγουν μεγαλύτερη αξία για την ΕΕ και τους πολίτες της. Η μείωση των εισαγωγών ενέργειας από τρίτες χώρες θα έχει επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση της έκθεσης σε διακυμάνσεις των τιμών και σε διαταραχές στις παγκόσμιες αγορές ενέργειας, καθώς και τη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας εντός της ΕΕ.

Από περιβαλλοντική άποψη, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, στην πράσινη ανάπτυξη και σε κλιματική ουδετερότητα, οι οποίες συνδέονται στο σύνολό τους με την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση και με τις δεσμεύσεις της ΕΕ όσον αφορά τη βιωσιμότητα.

Σύσταση 4: Να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης, με την ενίσχυση της ικανότητας όλων για δράση

Συνιστούμε στην ΕΕ να ενθαρρύνει μέτρα στήριξης για την εφαρμογή των προτύπων ενεργειακής απόδοσης, είτε

άμεσα είτε μέσω της παροχής ισχυρών κινήτρων προς τα κράτη μέλη. Αυτό θα συμβάλει στη διασφάλιση της δίκαιης κατανομής των προσπαθειών μεταξύ των ατόμων και των επιχειρήσεων, αλλά και μεταξύ των περιφερειών, έτσι ώστε κανείς να μη μείνει στο περιθώριο.

Βασικές αρχές:

- ανάπτυξη νοοτροπίας ενεργειακής απόδοσης μέσω καλύτερης πληροφόρησης που θα μας βοηθήσει να χρησιμοποιούμε λιγότερη και καλύτερη ενέργεια.
- κίνητρα υπό όρους, παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις ώστε να ενσωματώσουν την ενεργειακή απόδοση στην παραγωγή, τη διανομή και τις πωλήσεις τους, με παράλληλη μέριμνα ώστε να μην αποδυναμωθούν οι ΜΜΕ.
- εξασφάλιση ελάχιστης ποσότητας ενέργειας για αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης και διάθεση μεγάλου μέρους της βοήθειας στους πλέον ευάλωτους (π.χ.: δάνεια αρνητικού επιτοκίου). στόχος είναι να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες και όχι να διαιωνιστούν.

παροχή κινήτρων σε όλα τα άτομα, αλλά αντιστρόφως ανάλογα προς το εισόδημά τους, ιδίως μέσω της προοδευτικής τιμολόγησης της ενέργειας και ανάλογα με την πηγή ενέργειας.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική διότι, ενώ υπάρχουν πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, η προσβασιμότητα και η εφαρμογή τους παραμένουν περιορισμένες. Σήμερα, υπάρχουν πολυάριθμα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης σε ευρωπαϊκή κλίμακα (κατασκευή και ανακαίνιση κτιρίων, οικολογικός σχεδιασμός προϊόντων και συσκευών, καταπολέμηση της προγραμματισμένης απαξίωσης, δίκαιωμα επισκευής κ.λπ.).

Είναι φιλόδοξα και βοηθούν την αγορά να εξελιχθεί, αλλά η εφαρμογή τους ποικίλλει στις διάφορες χώρες μέλη. Θέτουν τεχνικές απαιτήσεις που έχουν οικονομικό αντίκτυπο, μπορεί να αποκλείουν ορισμένες ομάδες (δεν μπορούν όλοι να αναβαθμίσουν ενεργειακά την οικία τους ή να αγοράσουν τις αποδοτικότερες οικιακές συσκευές) ή να δημιουργούν καταστάσεις αθέμιτου ανταγωνισμού (μεταξύ ευρωπαϊκών εταιρειών που τηρούν τα εν λόγω πρότυπα στις διαδικασίες παραγωγής τους και εταιρειών εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Η ενεργειακή απόδοση δεν θα πρέπει να είναι πολυτέλεια ή επιλογή την οποία ορισμένοι μπορούν να αποφύγουν. Η ΕΕ θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ώστε να διασφαλιστεί ότι η ενεργειακή απόδοση βελτιώνει την καθημερινή ζωή των ανθρώπων, ιδίως των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών. Γνωρίζουμε ότι ορισμένες από τις τοπικές αρχές και διοικήσεις μας μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο δίνοντας το παράδειγμα και προωθώντας την αγορά.

Γνωρίζουμε ότι ορισμένα στοιχεία της σύστασής μας δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και απαιτούν ισχυρή ευθυγράμμιση με τα κράτη μέλη. Αλλά η εποχή της ομάδας πολιτών είναι εποχή για τολμηρές κινήσεις, έτσι δεν είναι;

Σύσταση 5: Διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ

Συνιστούμε στην ΕΕ να διασφαλίσει την εφαρμογή των οδηγιών για την ενεργειακή απόδοση στα κράτη μέλη, καθώς σήμερα παρατηρούνται αποκλίσεις στην εφαρμογή τους. Οι πτυχές που είναι σημαντικές για να βελτιωθεί η εφαρμογή των οδηγιών είναι η πληροφόρηση, η χρηματοδότηση και οι κυρώσεις.

Οι πληροφορίες πρέπει να είναι προσβάσιμες και ειδικές για το κάθε κοινό, π.χ. να απευθύνονται στους νέους μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ή στους ηλικιωμένους μέσω της τηλεόρασης, και να είναι ευδιάκριτες σε δημόσιους χώρους.

Η ΕΕ χρηματοδοτεί μόνο κράτη μέλη που συμμορφώνονται, με βάση τη μετρήσιμη πρόοδό τους. Η χρηματοδότηση πρέπει να είναι εύλογη, αναλογική και δίκαιη, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ικανοτήτων των κρατών μελών.

Οι μηχανισμοί επιβολής κυρώσεων υπάρχουν ήδη και η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στα δικαστήρια εναντίον των κυβερνήσεων των κρατών μελών που δεν συμμορφώνονται.

Για περισσότερη διαφάνεια, θα έπρεπε να κατατάσσονται τα κράτη μέλη ανάλογα με τις προσπάθειές τους στον τομέα της εφαρμογής. Τέλος, η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις να καθιερώσουν ένα «σύστημα δήλωσης περιστατικών», ώστε οι πολίτες να μπορούν να αναφέρουν τη σπατάλη ενέργειας και οι τοπικές αρχές να μπορούν να ενεργούν αναλόγως.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική διότι, εάν εξασφαλιστεί η εφαρμογή των οδηγιών σε όλες τις χώρες, αυτό

θα επηρεάσει όλους τους πολίτες της ΕΕ και θα τους προσφέρει ακόμη και τη δυνατότητα να συμβάλουν άμεσα στη διαδικασία παρακολούθησης. Επιπλέον, εάν εξασφαλιστεί μεγαλύτερη εναρμόνιση μεταξύ των κρατών μελών, θα είναι ευκολότερη η λήψη αποφάσεων για νέα μέτρα στο μέλλον. Ειδικότερα όσον αφορά την πληροφόρηση, εάν βρεθούν νέοι τρόποι να συμμετέχουν τα διάφορα στρώματα του πληθυσμού, θα μπορούσε να ενισχυθεί η λογοδοσία τόσο στο επίπεδο της ΕΕ όσο και σε αυτό των εθνικών κυβερνήσεων.

Μόνο με την αποτελεσματική εφαρμογή σε επίπεδο κρατών μελών μπορούν να επιτευχθούν ο μετασχηματισμός στον τομέα της ενέργειας και η προώθηση της ενεργειακής απόδοσης με την απαιτούμενη ταχύτητα και ένταση. Εάν τηρούνται τα πρότυπα απόδοσης σε κάθε κράτος μέλος, περισσότεροι πολίτες της ΕΕ μπορούν να απολαμβάνουν τα πολλαπλά οφέλη της ενεργειακής απόδοσης.

Θέσεις εργασίας και εκπαίδευση — Συστάσεις 6 και 7

Σύσταση 6: Να αναβαθμιστεί το ειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ

Συνιστούμε την παροχή περισσότερης κατάρτισης σε επαγγέλματα που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση. Η ΕΕ θα μπορούσε να λάβει τα ακόλουθα μέτρα:

1. ΜΤα κράτη μέλη θα μπορούσαν να παρέχουν επιδοτήσεις για την κατάρτιση ατόμων ώστε να μετατραπούν σε ειδικευμένο πράσινο εργατικό δυναμικό. Το κράτος θα πρέπει να παρέχει κίνητρα στον εργαζόμενο ώστε να παραμείνει και να εργαστεί στη χώρα για ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την κατάρτιση.
2. Η ΕΕ θα μπορούσε να στηρίξει βραχυπρόθεσμα προγράμματα ανταλλαγών ή εναλλαγής, όπως τα προγράμματα ERASMUS για σπουδαστές και εργαζομένους στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης (ειδικευμένους και εκπαιδευόμενους).
3. Έως ότου αντιμετωπιστεί η έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, θα πρέπει να εκδίδονται θεωρήσεις για ειδικευμένους εργαζομένους που δεν είναι υπήκοοι της ΕΕ ώστε να έρθουν να εργαστούν στα συγκεκριμένα κράτη μέλη που εκδίδουν τις εν λόγω θεωρήσεις.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι η ύπαρξη ειδικευμένων εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα εφαρμογής της ενεργειακής απόδοσης έχει καίρια σημασία για την επιτυχία όλων των άλλων συστάσεων που επεξεργάστηκε η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών. Χωρίς ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να ελπίζουν ότι θα επιτύχουν τους στόχους ενεργειακής απόδοσης. Προτείνουμε τρία μέτρα, καθένα από τα οποία ανταποκρίνεται σε διαφορετική ανάγκη που συνδέεται με τα προσόντα των εργαζομένων και την αγορά εργασίας.

Μέτρο 1: Το μέτρο αυτό απευθύνεται σε άτομα που επιθυμούν να αναβαθμίσουν ή να αποκτήσουν δεξιότητες σε τομείς που συνδέονται με την ενεργειακή απόδοση. Οι εθνικές κυβερνήσεις, παρέχοντας επιδοτήσεις για κατάρτιση, μπορούν να καταστήσουν τις δεξιότητες αυτές

πιο προσβάσιμες σε όλους, ιδίως σε άτομα με φτωχότερο υπόβαθρο, τα οποία διαφορετικά ενδέχεται να μην είναι σε θέση να επενδύσουν τον χρόνο τους στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή την επανειδίκευση. Ωστόσο, προτείνουμε επίσης στα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τον κίνδυνο διαρροής εγκεφάλων (εργαζόμενοι που μετακινούνται στο εξωτερικό για καλύτερες αποδοχές). Οι εργαζόμενοι που λαμβάνουν επιδοτούμενη κατάρτιση θα πρέπει να ενθαρρύνονται με κάποιον τρόπο να χρησιμοποιούν τις νέες δεξιότητές τους στη χώρα που επένδυσε στην κατάρτισή τους. Η προσβάσιμη χρηματοδότηση θα αυξήσει την ελκυστικότητα των κύκλων μαθημάτων, με πιθανό αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των ανθρώπων που αναζητούν εργασία στον τομέα. Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρχουν περισσότεροι ειδικοί που θα μπορούν να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να ελέγχουν επενδύσεις που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση.

Μέτρο 2: Το μέτρο αυτό συνίσταται σε ένα κίνητρο για τα κράτη μέλη ώστε να μοιράζονται το ειδικευμένο εργατικό δυναμικό τους στο πλαίσιο βραχυπρόθεσμων έργων και για να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν ειδικούς μπορούν επίσης να αναπτύξουν πρωτοβουλίες στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών και δεξιοτήτων μέσω της οποίας θα προωθηθούν οι πράσινες δεξιότητες.

Μέτρο 3: Αναγνωρίζουμε το γεγονός ότι το τοπικό εργατικό δυναμικό δεν μπορεί να καλύψει άμεσα όλους τους τομείς στους οποίους χρειάζεται ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Θα χρειαστεί χρόνος για να διαμορφωθεί μια αγορά ειδικευμένων εργαζομένων στην Ευρώπη· επομένως, στο μεταξύ θα ήταν χρήσιμο να βρεθούν τρόποι προσέλκυσης ειδικευμένων ατόμων από χώρες εκτός της ΕΕ.

Εν ολίγοις, οι ειδικευμένοι εργαζόμενοι αποτελούν βασική προϋπόθεση, καθώς, χωρίς αυτούς, οι άνθρωποι δεν μπορούν να κάνουν τις αλλαγές που απαιτούνται για να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοσή τους.

Σύσταση 7: Να εξασφαλιστεί το μέλλον μέσω της πράσινης εκπαίδευσης

Συνιστούμε να αυξηθεί η εκπαίδευση σε θέματα οικολογικού χαρακτήρα και ζητήματα ενεργειακής απόδοσης. Για τον σκοπό αυτόν θα μπορούσαν να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα:

1. Ευρωπαϊκό πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, διαμορφωμένο με βάση το διεθνές πιστοποιητικό ικανότητας χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή (πιστοποίηση ICDL), ώστε να ενθαρρύνονται οι πολίτες να αποκτήσουν το βασικό επίπεδο γνώσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.
2. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ορισμένος αριθμός ειδικευμένων πράσινων εργαζομένων ολοκληρώνει κάθε χρόνο κύκλους μαθημάτων που συνδέονται με την ενεργειακή απόδοση, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των πράσινων ειδικευμένων εργαζομένων στη χώρα. Η ιδέα αυτή υιοθετήθηκε τα προηγούμενα έτη στην περίπτωση φοιτητών που φοιτούν σε πανεπιστήμια.
3. Η ΕΕ θα πρέπει να διοργανώσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού για να τονίσει την αξία των πράσινων ειδικευμένων εργαζομένων και να δείξει ότι πρόκειται για θέσεις εργασίας

του μέλλοντος. Θα μπορούσε να απευθυνθεί ειδικά στους νέους για να τους καταδείξει ότι η χειρωνακτική εργασία μπορεί να είναι εξίσου ελκυστική με τη δουλειά γραφείου.

Αιτιολόγηση:

Η ποιοτική εκπαίδευση αποτελεί τη βάση κάθε ουσιαστικής αλλαγής. Προτείνουμε τρία μέτρα, καθένα από τα οποία ανταποκρίνεται σε διαφορετική ανάγκη που συνδέεται με την εκπαίδευση: την έλλειψη γενικών γνώσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση· το γεγονός ότι οι νέοι δεν επιλέγουν την επαγγελματική κατάρτιση που απαιτείται για τη στήριξη ενεργειακά αποδοτικών πρωτοβουλιών· και την αλλαγή της αντίληψης σχετικά με τις σταδιοδρομίες που απαιτούνται για τη στήριξη της ενεργειακής μετάβασης, ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους.

Πρώτον, η ομάδα συμφωνεί ότι απαιτούνται περισσότερες γνώσεις σχετικά με την ενεργειακή απόδοση γενικά. Οι γνώσεις αυξάνουν τις δυνατότητες πραγματοποίησης επιλογών ενεργειακής απόδοσης σε ατομικό και εθνικό επίπεδο. Η παροχή των γνώσεων αυτών θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με τη μορφή αντικειμένου που διδάσκεται στο σχολείο, απαιτούμενο κύκλου μαθημάτων επαγγελματικής επιμόρφωσης ή κύκλου πανεπιστημιακών σπουδών. Γενικά, προτείνουμε ο κύκλος μαθημάτων να συνδέεται με ένα κίνητρο για κάθε επίπεδο στο οποίο μπορεί κανείς να παρακολουθήσει τον κύκλο μαθημάτων.

Δεύτερον, στο παρελθόν, οι ευρωπαϊκοί πανεπιστημιακοί στόχοι έδειξαν ότι οι ευρωπαϊκοί στόχοι παρέχουν κίνητρα στα κράτη μέλη ώστε να δίνουν μεγαλύτερη έμφαση σε ορισμένους τομείς της εκπαίδευσης. Ο καθορισμός τέτοιων στόχων στον τομέα της εκπαίδευσης για την ενεργειακή απόδοση θα οδηγήσει τελικά σε αύξηση του αριθμού των ατόμων που αποφασίζουν να ακολουθήσουν σπουδές επαγγελματικής κατάρτισης. Με άλλα λόγια, με τον καθορισμό στόχων για τα κράτη μέλη, η ΕΕ τους ασκεί πίεση ώστε να αυξήσουν τον αριθμό των ατόμων που δραστηριοποιούνται σε τομείς σχετικούς με την ενεργειακή απόδοση. Με τον τρόπο αυτό, οι κυβερνήσεις είναι άμεσα υπεύθυνες για την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Τέλος, η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τη χειρωνακτική εργασία και την εργασία σε τεχνικούς τομείς πρέπει να αλλάξει προς το καλύτερο. Οι εκστρατείες θα μπορούσαν να παρουσιάζουν ποια μορφή έχουν οι διάφοροι τομείς εργασίας, καταδεικνύοντας ότι η σωματική εργασία είναι ζωτικής σημασίας, προσφέρει καλές προοπτικές για το μέλλον και δεν είναι απαραίτητως λιγότερο ενδιαφέρουσα από τη δουλειά γραφείου.

Υποδομές — Συστάσεις 8 έως 10

Σύσταση 8: Να βελτιστοποιηθεί και να αναπτυχθεί το δίκτυο, από τον παραγωγό έως τον τελικό χρήστη, υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Συνιστούμε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα στη βελτιστοποίηση του δικτύου:

1. Να βελτιωθεί η ενεργειακή ασφάλεια και αξιοπιστία μέσω επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σε έρευνα για την αποθήκευση ενέργειας και στην εφαρμογή έξυπνης διαχείρισης.
2. Να καταρτιστεί ένα επενδυτικό σχέδιο που θα περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη με στόχο τη βελτίωση του δικτύου σε τοπικό και διασυνοριακό επίπεδο.
3. Να αναπτυχθεί το δίκτυο με τρόπο που να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες και τα πλεονεκτήματα της συγκέντρωσης και της αποκέντρωσης. Η ενεργειακά αποδοτικότερη επιλογή θα πρέπει να εφαρμόζεται κατά περίπτωση.
4. Να εφαρμοστούν μηχανισμοί για να παρακολουθείται η κατάλληλη χρήση της χρηματοδότησης και να επιβάλλονται οι κανόνες της ΕΕ, ώστε ο τελικός χρήστης να μπορεί να επωφελείται πλήρως από τις επενδύσεις και οι επιχειρήσεις να μπορούν να συμμορφώνονται.

Να παροτρυνθούν τα κράτη μέλη να συνδράμουν τους πολίτες στη χρήση έξυπνων μετρητών και ενεργειακά αποδοτικών πηγών, καθώς και να παρασχεθούν οικονομικά κίνητρα για τους προμηθευτές και τους καταναλωτές ώστε να εφαρμόζουν ενεργειακά αποδοτικές πρακτικές. Να εξεταστεί η δυνατότητα διαμόρφωσης του πλαισίου για την αποθήκευση και την παραγωγή ενέργειας από τους πολίτες.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι η βελτιστοποίηση του δικτύου για την κάλυψη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποφέρει πολυάριθμα οφέλη τόσο στους παραγωγούς όσο και στους τελικούς χρήστες. Η βελτιστοποίηση των συστημάτων δικτύου ενισχύει την ενεργειακή απόδοση και προωθεί την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Μέσω αυτής της προσέγγισης, διασφαλίζεται η αποδοτική μεταφορά, αποθήκευση και χρήση ενέργειας. Επιπλέον, η ανάπτυξη του δικτύου προωθεί σταθερές τιμές ενέργειας, ενθαρρύνει τη χρήση έξυπνων συσκευών και διευκολύνει τον ομαλότερο ενεργειακό εφοδιασμό.

Οι καταναλωτές και οι προμηθευτές επωφελούνται από τη βελτιστοποίηση και την ανάπτυξη του δικτύου μέσω έξυπνων συστημάτων διαχείρισης. Οι καταναλωτές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας, οι προμηθευτές μπορούν να παρακολουθούν καλύτερα τη ζήτηση και την αποδοτικότητα της παραγωγής, και τα συστήματα αποθήκευσης μπορούν να συμπληρώνουν τη διαδικασία εκσυγχρονισμού.

Με την παροχή κινήτρων για την ενεργειακή απόδοση και την ελαχιστοποίηση της απώλειας ενέργειας, η βελτιστοποίηση του δικτύου όχι μόνο μειώνει το κόστος, αλλά προωθεί και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η ενδυνάμωση των καταναλωτών και η ενσωμάτωσή τους στο ενεργειακό σύστημα συμβάλλει στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και μειώνει την επιρροή των εταιρειών. Η αλλαγή της νοοτροπίας μας ως προς την ενεργειακή απόδοση είναι επιτακτική για την ευρεία εφαρμογή και τη συμμετοχή των πολιτών.

Επιπλέον, ο εκσυγχρονισμός των δικτύων ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών, την καταπολέμηση της κλιματικής

αλλαγής και τη μετάβαση σε έναν ενεργειακό τομέα απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές. Εφαρμόζοντας την προσέγγιση αυτή, θα παράγουμε περισσότερη ενέργεια, θα είμαστε πιο αποδοτικοί εντός της Ευρώπης και λιγότερο εξαρτημένοι από ξένες πηγές. Τέλος, αυτός ο νέος τομέας θα οδηγήσει σε νέες ευκαιρίες απασχόλησης και θα βελτιώσει τη θέση της ΕΕ ως παγκόσμιου παράγοντα σε ένα δικαιότερο ενεργειακό σύστημα.

Σύσταση 9: Να δοθεί βοήθεια στους πολίτες της ΕΕ ώστε να αναπτύξουν ενεργειακές κοινότητες με επίκεντρο την ενεργειακή απόδοση, μέσω της παροχής πληροφοριών και χρηματοδοτικής στήριξης

Συνιστούμε:

1. Να βελτιωθεί η ενημέρωση σχετικά με την ενεργειακή απόδοση και η προβολή των υφιστάμενων ενεργειακών κοινοτήτων. Ειδικότερα, θα μπορούσαμε να κάνουμε πιο κατανοητές και προσβάσιμες σε όλους τους πολίτες της ΕΕ τις πληροφορίες σχετικά με τις ενεργειακές κοινότητες ή να προβούμε σε ανταλλαγές ορθών πρακτικών σχετικά με τις ενεργειακές κοινότητες εντός της ΕΕ.
2. Να δώσουμε οικονομική αξία στην εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται μέσω της ανάπτυξης αποδοτικών ενεργειακών κοινοτήτων. Συγκεκριμένα, θα μπορούσαμε να αναπτύξουμε μηχανισμούς που σήμερα δεν υπάρχουν ή ένα σύστημα πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης.
3. Να δοθεί βοήθεια στις τοπικές δημόσιες αρχές προκειμένου να στηρίξουν οικονομικά την ανάπτυξη πρωτοβουλιών των ενεργειακά αποδοτικών κοινοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια που προέρχονται απευθείας από την ΕΕ (π.χ. το ταμείο FEDER).
4. Μόλις οι κοινότητες αυτές τεθούν σε λειτουργία, προτεραιότητα θα πρέπει να αποτελέσει ο καθορισμός της ενεργειακής απόδοσης ως βασικής αρχής της κοινότητας. Συγκεκριμένα, θα μπορούσαμε να μονώσουμε κτίρια, να υιοθετήσουμε νέες τεχνολογίες και να αναπτύξουμε κοινοτικά συστήματα θέρμανσης και ψύξης.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι μια ενεργειακή κοινότητα βασίζεται σε πρωτοβουλίες των πολιτών ή σε τοπικές πρωτοβουλίες. Ωστόσο, η έλλειψη συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία και τη χρηματοδότηση των ενεργειακών κοινοτήτων θα μπορούσε να αποθαρρύνει ορισμένους πολίτες από την ανάπτυξη τέτοιων κοινοτήτων. Επιπλέον, οι υφιστάμενες ενεργειακές κοινότητες δεν είναι de facto αποδοτικές, ενώ οι γεωγραφικές και οικονομικές συνθήκες των κρατών μελών της ΕΕ μερικές φορές είναι πολύ διαφορετικές. Ως εκ τούτου, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι οι σχετικές πληροφορίες είναι προσβάσιμες σε όλους, καθώς και να ενισχύσουμε τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ώστε, τελικά, να αναπτυχθούν ενεργειακά αποδοτικές κοινότητες.

Μία από τις αρχές μιας αποδοτικής ενεργειακής κοινότητας είναι να αποφεύγει τη σπατάλη ενέργειας. Σήμερα, η

απουσία διανομής ενέργειας στα συστήματα ενεργειακής κοινότητας αποτελεί εμπόδιο για την επίτευξη μηδενικής σπατάλης. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι ιδιωτικοί φορείς ενθαρρύνονται να ενταχθούν στις ενεργειακές κοινότητες. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χορηγούν πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης σε ιδιωτικές εταιρείες εάν συνεργάζονται με ενεργειακές κοινότητες. Πρέπει επίσης να επικεντρωθούμε στον οικονομικά θετικό αντίκτυπο της μη κατανάλωσης ενέργειας. Θεωρούμε επίσης ότι η πλεονάζουσα ενέργεια που παράγεται από τις κοινότητες πρέπει να τιμολογείται δίκαια.

Θεωρούμε ότι οι τοπικές δημόσιες αρχές είναι οι καταλληλότεροι φορείς για να επενδύσουν μέρος των κονδυλίων της ΕΕ που λαμβάνουν για τη στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων, καθώς θεωρούμε ότι οι πολίτες θα εμπιστεύονται περισσότερο τις τοπικές δημόσιες αρχές τους απ' ό,τι την εθνική κυβέρνηση. Ωστόσο, οι τοπικές δημόσιες αρχές δεν θα πρέπει να ξεχνούν ότι οι ενεργειακές κοινότητες πρέπει να παραμένουν οικονομικά προσβάσιμες σε όλους, διανέμοντας τα κονδύλια στους πολίτες με βάση το εισόδημά τους. Επιπλέον, τα κονδύλια που διαχειρίζονται οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους πολίτες να αποκτήσουν εμπειρογνωσία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κοινοτήτων τους, αντί να επενδύουν τις δικές τους αποταμιεύσεις ή αυτές της κοινότητας. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να δίνουμε απευθείας την εξουσία στους πολίτες εντός των ενεργειακών κοινοτήτων να έχουν άμεση πρόσβαση και να διαχειρίζονται τα εν λόγω κονδύλια της ΕΕ.

Τέλος, μόλις επιτευχθούν τα τρία προηγούμενα στοιχεία, θα πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι ενεργειακές κοινότητες θέτουν την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση στο επίκεντρο της ανάπτυξής τους, μονώνοντας τα κτίρια και αναπτύσσοντας συστήματα θέρμανσης και ψύξης που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση της ποσότητας ενέργειας που σπαταλάται.

Σύσταση 10: Να αναπτυχθούν ενεργειακά αποδοτικές κοινότητες για υπεύθυνη κατανάλωση και αύξηση της τοπικής παραγωγής ενέργειας

Συνιστούμε την παροχή κινήτρων στις ενεργειακές κοινότητες σε όλα τα κράτη μέλη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν για την παροχή χρηματοδότησης και εμπειρογνωσίας για τη στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων. Οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να αποτελέσουν τους κινητήριους μοχλούς αυτής της αλλαγής.

Βασική πτυχή της παροχής κινήτρων στις ενεργειακές κοινότητες είναι να καθοριστούν σαφείς στόχοι στην ευρωπαϊκή οδηγία για την ενεργειακή απόδοση του 2030. Η υποχρεωτική εποπτεία της παραγωγής ενέργειας στις ενεργειακές κοινότητες μπορεί να παράσχει πολύτιμα δεδομένα για την παρακολούθηση της προόδου και τον εντοπισμό τομέων στους οποίους χρειάζονται βελτιώσεις, νέα νομοθεσία και στόχοι πολιτικής. Είναι σημαντικό να διαφοροποιηθούν οι πηγές ενέργειας σε κάθε κράτος μέλος με βάση τα μοναδικά χαρακτηριστικά και τους πόρους τους. Συνιστούμε να μειωθεί η κατανάλωση

με τη χρήση έξυπνης τεχνολογίας (π.χ. λαμπτήρες LED, αποδοτικά συστήματα θέρμανσης).

Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να επικεντρωθεί στα εξής:

- τις συστημικές αλλαγές οι οποίες να δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες να εφαρμόζουν την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση,
- την προώθηση των τοπικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- την παροχή κινήτρων για ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση από μικρή ηλικία και συμμετοχή των πολιτών.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική για την προστασία του περιβάλλοντός μας και τη διατήρηση του πλανήτη μας, όχι μόνο για εμάς, αλλά και για τις μελλοντικές γενιές. Η εξάρτηση από τις τοπικές ενεργειακές κοινότητες θα αυξήσει την ενεργειακή ασφάλεια και την ενεργειακή ανεξαρτησία εντός της Ευρώπης, προωθώντας ένα διαφορετικό πρότυπο παραγωγής και κατανάλωσης.

Η σύσταση αυτή μπορεί να διασφαλίσει ότι όλοι στην Ευρώπη θα διαθέτουν τα μέσα για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας με τη βοήθεια των ενεργειακών κοινοτήτων. Η σύσταση αυτή θα μπορούσε να χρησιμεύσει όχι μόνο ως λύση ενεργειακής απόδοσης, αλλά και ως τρόπος για την αναζωογόνηση των τοπικών κοινοτήτων, την προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής και της δημοκρατίας για όλους.

Κτίρια – Σύσταση 11

Σύσταση 11: Να επεκταθεί η εφαρμογή της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια

Συνιστούμε στην ΕΕ να στηρίξει τα κράτη μέλη ώστε να εξασφαλιστεί ότι αυξάνεται σημαντικά ο αριθμός των κτιρίων που υποβάλλονται σε ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στα οικιστικά κτίρια.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν στήριξη ώστε να διευκολύνουν την ανακαίνιση οικιστικών κτιρίων στα οποία ζουν άτομα χαμηλού εισοδήματος. Οι διαγωνισμοί σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εξεύρεση καλών μεταβιβάσιμων λύσεων (πρότυπα έργα). Θα πρέπει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ να προσφέρουν φορολογικές ελαφρύνσεις στους ιδιοκτήτες κτιρίων στις περιπτώσεις στις οποίες το εισόδημα των περισσότερων μισθωτών είναι κατώτερο ενός συγκεκριμένου ποσού. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει καλό κίνητρο για την ανακαίνιση κατοικιών. Πρέπει να διασφαλίζεται ότι είναι προς το συμφέρον τόσο των μισθωτών όσο και των ιδιοκτητών. Ειδικότερα, πρέπει να αποφεύγεται η έξωση των μισθωτών με σκοπό την είσπραξη υψηλότερων μισθωμάτων. Κάθε πολίτης της ΕΕ (μισθωτής ή ιδιοκτήτης) θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει δωρεάν συμβουλές σχετικά με τη συγκεκριμένη ενεργειακή κατάσταση στο σπίτι του (υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης). Η σύσταση περιλαμβάνει επίσης επιλογές στήριξης και επιδοτήσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής κατάστασης.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική διότι:

- Υπάρχουν ήδη πολυάριθμες οδηγίες της ΕΕ για τα δημόσια κτίρια (ΟΕΑ), για τα μη οικιστικά κτίρια (πρόσφατα εκδοθείσα ΟΕΑΚ) και για τα νέα κτίρια κάθε είδους (ΟΕΑΚ). Εξ ου και η εστίαση στα οικιστικά κτίρια.
- Οι οδηγίες της ΕΕ μπορούν να είναι αποτελεσματικές μόνο εάν η εφαρμογή τους σε εθνικό και τοπικό επίπεδο φτάνει μέχρι τους μεμονωμένους ιδιοκτήτες κατοικιών.
- Σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα ζουν συχνά σε σπίτια με ιδιαίτερα χαμηλά ενεργειακά πρότυπα, κακές δομικές συνθήκες και υψηλό ενεργειακό κόστος.

Μεταφορές – Σύσταση 12**Σύσταση 12: Να αυξηθεί η ελκυστικότητα των δημόσιων μεταφορών για τους επιβάτες**

Συνιστούμε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διενεργεί τακτικές μελέτες για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των αστικών και προαστιακών συστημάτων επιβατικών μεταφορών σε όλα τα κράτη μέλη.

Η μελέτη αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει ολοκληρωμένη απογραφή και αξιολόγηση του εξηλεκτρισμού και της ελκυστικότητας των συστημάτων δημόσιων μεταφορών. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τον εντοπισμό κενών και ελλείψεων στα υφιστάμενα συστήματα και επισημαίνει υποδειγματικές πρακτικές που θα μπορούσαν να υιοθετήσουν τα κράτη μέλη.

Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να καθιερώσει μια σειρά επιδοτήσεων ώστε τα κράτη μέλη να επενδύσουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας και του εξηλεκτρισμού των συστημάτων μεταφορών τους, ανάλογα με τις ανάγκες. Η μελέτη θα πρέπει να χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για την τρέχουσα κατάσταση και θα συνδράμει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον καθορισμό στόχων για την Ευρώπη στο σύνολό της. Η τακτική παρακολούθηση διευκολύνει τη συνεχή βελτίωση των επιδόσεων του συστήματος και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω της βελτιστοποίησης των δημόσιων μεταφορών, οι οποίες είναι απαραίτητες για τις καθημερινές δραστηριότητες και είναι ενεργειακά αποδοτικότερες από ό,τι τα οχήματα ιδιωτικής χρήσης. Μέσω αυτής της μελέτης, αναμένουμε πρακτικά αποτελέσματα που θα διευκολύνουν την εφαρμογή των αρχών της ενεργειακής απόδοσης. Μολονότι οι δημόσιες μεταφορές είναι αποδοτικότερες από τα οχήματα ιδιωτικής χρήσης, το γεγονός ότι δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς υποδηλώνει ότι υπάρχουν εμπόδια που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διερευνήσει τους λόγους αυτής της υποχρησιμοποίησης.

Καθιστώντας τις δημόσιες μεταφορές πιο αποδοτικές, εύχρηστες και προσβάσιμες, μπορούμε να βελτιώσουμε

την ποιότητα των συνδέσεων και να μειώσουμε τις οικονομικές επιπτώσεις και τις επιπτώσεις του CO₂, ενθαρρύνοντας έτσι περισσότερους ανθρώπους να επιλέγουν τις δημόσιες μεταφορές έναντι των ιδιωτικών οχημάτων. Επιπλέον, δεδομένης της υψηλής συγκέντρωσης πληθυσμού στις αστικές περιοχές, η μελέτη θα μπορούσε να προτείνει προσαρμοσμένους συνδυασμούς μεταφορών για το μέλλον, οι οποίοι να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση που απαιτείται επειγόντως ενόψει της κλιματικής αλλαγής. Η προστιθέμενη αξία αυτής της προσέγγισης είναι ότι εξετάζει τις ατομικές και τις συλλογικές μεταφορές, καθώς και τις μελλοντικές εξελίξεις των τρόπων μεταφοράς. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες περιπτώσεις που παρατηρούνται σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ.

Σύσταση 13: Να καθιερωθούν οι πιο ενεργειακά αποδοτικές μεταφορές σε ολόκληρη την Ευρώπη: λιγότερες οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, λιγότερες επιβατικές αεροπορικές μεταφορές και καθιέρωση της αρχής «προτεραιότητα στις σιδηροδρομικές μεταφορές»

Συνιστούμε να δοθούν κίνητρα στις επιχειρήσεις και στους ανθρώπους ώστε να χρησιμοποιούν το τρένο προκειμένου να επιτυγχάνουν μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση. Για τον σκοπό αυτό, συνιστούμε τα ακόλουθα:

1. εξηλεκτρισμός σιδηροδρομικών γραμμών για τη μείωση των ανθρακούχων εκπομπών·
2. εκσυγχρονισμός των σιδηροδρομικών υποδομών·
3. ψηφιοποίηση του προγραμματισμού του ταξιδιού και της αγοράς εισιτηρίων για τη βελτιστοποίηση της εμπειρίας του πελάτη·
4. τυποποίηση των σιδηροδρομικών μεταξύ των κρατών μελών και ενσωμάτωσή τους στα τοπικά συστήματα μεταφορών·
5. προσαρμογή των δρομολογίων ώστε να εξασφαλίζονται μικρότερες διάρκειες ταξιδιού·
6. προώθηση των σιδηροδρομικών ταξιδιών ώστε να ανταγωνίζονται τις αεροπορικές μετακινήσεις και τις μετακινήσεις με λεωφορεία σε μικρές αποστάσεις·
  - μικρότερες διάρκειες ταξιδιού με τρένα υψηλής ταχύτητας·
  - καλύτερες παροχές, π.χ. οχήματα-εστιατόρια, wi-fi, κλινάμαξες κ.λπ·
  - να επιτρέπονται μεγαλύτερες αποσκευές και ποδήλατα σε όλες τις αμαξοστοιχίες·
7. πλήρωση αμαξοστοιχιών με χρήση οικονομικά προσιτών τιμών·
  - προώθηση εισιτηρίων ειδικού τύπου: εισιτήρια για οικογένειες, σπουδαστές, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία, ομάδες χαμηλού εισοδήματος·
  - εξασφάλιση της οικονομικής προσιτότητας των τιμών των εμπορευματικών μεταφορών·
8. άνοιγμα παροπλισμένων σιδηροδρομικών γραμμών: κλειστές γραμμές που μένουν αναξιοποίητες·
9. σύνδεση των περιφερειών της ΕΕ·

10. για να διευκολυνθεί η εφαρμογή όλων αυτών των προτάσεων, συνιστούμε την αύξηση των επενδύσεων και των επιδοτήσεων:

- ενθάρρυνση των βραχυπρόθεσμων ιδιωτικών επενδύσεων, με παράλληλη διατήρηση της συνολικής δημόσιας ιδιοκτησίας και ελέγχου·
- φορολόγηση των ορυκτών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των αεροπορικών καυσίμων.

Αιτιολόγηση:

Η σύσταση αυτή είναι σημαντική, διότι τα σιδηροδρομικά ταξίδια και οι σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές αποτελούν βασικούς τομείς στους οποίους μπορεί να επιτευχθεί ταχεία βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Πρέπει να δράσουμε για το μέλλον της οικολογίας, της οικονομίας και της τεχνολογίας. Ως εκ τούτου, συνιστούμε να αυξηθούν η ελκυστικότητα και η αποδοτικότητα των μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να δράσουμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

4.1.1 Αξιολόγηση των συστάσεων

Την τελευταία ημέρα της ομάδας, οι συμμετέχοντες πολίτες κλήθηκαν να υποβάλουν την αξιολόγησή τους για καθεμία από τις 21 συστάσεις. Ακολουθεί επισκόπηση των αποτελεσμάτων αυτής της ψηφοφορίας, με τις συστάσεις να ταξινομούνται ανάλογα με το επίπεδο υποστήριξης που έλαβαν.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ	Αριθμός της σύστασης	Τίτλος της σύστασης	Επίπεδο	Ποσοστό έγκρισης (μερίδιο ψήφων)
1	8	Να βελτιστοποιηθεί και να αναπτυχθεί το δίκτυο, από τον παραγωγό έως τον τελικό χρήστη, υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	5,25	96 %
2	3	Να αυξηθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και η ενεργειακή απόδοση, ώστε να γίνει η ΕΕ παράδειγμα προς μίμηση παγκοσμίως	5,18	92 %
3	9	Να δοθεί βοήθεια στους πολίτες της ΕΕ ώστε να αναπτύξουν ενεργειακές κοινότητες με επίκεντρο την ενεργειακή απόδοση, μέσω της παροχής πληροφοριών και χρηματοδοτικής στήριξης	4,96	91 %
4	11	Να επεκταθεί η εφαρμογή της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια	4,89	90 %
5	4	Να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης, με την ενίσχυση της ικανότητας όλων για δράση	4,87	87 %
6	12	Να αυξηθεί η ελκυστικότητα των δημόσιων μεταφορών για τους επιβάτες	4,83	91 %
7	2	Να χρηματοδοτηθεί το δίκαιο δικαίωμα στην ενεργειακή ανακαίνιση κατοικιών	4,73	87 %
8	1	Να ενδυναμωθούν οι καταναλωτές ώστε να ενστερνιστούν την ενεργειακή απόδοση	4,71	84 %
9	10	Να αναπτυχθούν ενεργειακά αποδοτικές κοινότητες για υπεύθυνη κατανάλωση και αύξηση της τοπικής παραγωγής ενέργειας	4,64	84 %
10	13	Να καθιερωθούν οι πιο ενεργειακά αποδοτικές μεταφορές σε ολόκληρη την Ευρώπη: λιγότερες οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, λιγότερες επιβατικές αεροπορικές μεταφορές και καθιέρωση της αρχής «προτεραιότητα στις σιδηροδρομικές μεταφορές»	4,55	84 %
11	6	Να αναβαθμιστεί το ειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ	4,49	82 %
12	7	Να εξασφαλιστεί το μέλλον μέσω της πράσινης εκπαίδευσης	4,48	82 %
13	20	Διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ	4,19	72 %

4.1.2 Επισκόπηση των συνεδριάσεων

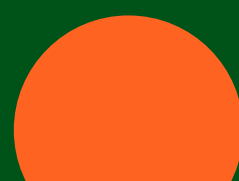
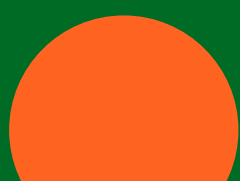
Η ημερήσια διάταξη και η περίληψη κάθε συνεδρίασης διατίθενται [εδώ](#).

4.1.3 Κοινοπραξία αναδόχων

Οι ανάδοχοι συνεργάστηκαν για να στηρίξουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών.

- Harris Interactive: επιλογή πολιτών.
- VO Europe: επικοινωνία, υποστήριξη και όλες οι οργανωτικές πτυχές των τριών συνεδριάσεων.
- Ομάδα επικοινωνίας - Been There Done That, WaterBear και Scope: επικοινωνιακή στρατηγική, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας, της μετάφρασης και της διάδοσης ποικίλου περιεχομένου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και της παραγωγής ντοκιμαντέρ.
- Ομάδα διαβουλεύσεων — ifok and Missions Publiques: οι εταίροι της ομάδας διαβουλεύσεων συγκέντρωσαν την τεχνογνωσία τους για να συμβάλουν στον σχεδιασμό της συνολικής συμμετοχικής διαδικασίας και της μεθοδολογίας για κάθε συνεδρίαση, και πραγματοποίησαν τον συντονισμό και την υποστήριξη.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στο διαδίκτυο european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el.

Τηλεφωνικώς ή γραπτώς

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696,
- συμπληρώνοντας το ακόλουθο ηλεκτρονικό έντυπο: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_el.

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa (european-union.europa.eu).

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να δείτε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση op.europa.eu/el/publications. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο τεκμηρίωσης (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Στα ανοιχτά δεδομένα από την ΕΕ

Η πύλη data.europa.eu παρέχει πρόσβαση σε σύνολα ανοιχτών δεδομένων από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Τα εν λόγω δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς. Η πύλη παρέχει επίσης πρόσβαση σε πληθώρα συνόλων δεδομένων από τις ευρωπαϊκές χώρες.

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης